

KURIER POLSKI

Rok II Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-43
Telefon międzymiastowy 36-00 Rozmówca dla publiczności 19-09
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12 Piątek, dnia 6 grudnia 1946 r. Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta PKO „ZRYW” Nr. VI-135 PKO IKP Nr. VI-14
Konta bieżące: Bank Związku Spółek Zatrudnionych w Bydgoszczy Nr 332

Dwa stanowiska wobec Hiszpanii gen. Franco

Shawcross

NOWY JORK (obsł. wł.). Tematem obrad komisji politycznej w dalszym ciągu jest sprawa Hiszpanii, przy czym na dzisiejszym posiedzeniu najprawdopodobniej odbędzie się głosowanie zarówno nad wnioskiem Polaka, domagającym się zerwania stosunków dyplomatycznych i gospodarczych z Hiszpanią, jak i wnioskiem amerykańskim, wzywającym gen. Franco do zrzeczenia się władzy na rzecz autorytatywnego rządu.

Wniosek polski poparli delegaci Indii, Norwegii, Francji i Białorusi,

Wnioski pójdą pod głosowanie

Ameryka obawia się, że szybka i radykalna akcja przeciw gen. Franco mogłaby spowodować wojnę domową

zaś delegat brytyjski Shawcross poparł wniosek amerykański, jak również następny wniosek sen. Connally, stwierdzający, że Stany Zjednoczone przeciwne są szybkiej i radykalnej akcji przeciwko frankistowskiej Hiszpanii, gdyż to mogło by wywołać wojnę domową.

Znamienne przy tym było oświadczenie sen. Connally, który oświadczył, że w razie wojny domowej od razu znaleźliby się protektorzy jednej lub drugiej strony. Ciekawe byłoby stwierdzenie, kto stanąłby po stronie faszystowskiej Hiszpanii?

Delegat brytyjski Shawcross oświadczył m. in., że W. Brytania nie uczyni niczego, co mogło by spowodować śmierć obywateli hiszpańskich, bądź żołnierzy brytyjskich oraz nie weźmie odpowiedzialności za kuzyn polityczny, któryby doprowadził do dra-

stycznych zakłóceń w handlu światowym.

Delegat Belgii domagał się, aby Rada Bezpieczeństwa nakazała wszystkim członkom ONZ zerwanie stosunków z Hiszpanią, jeśli sytuacja polityczna w tym kraju w najbliższym czasie nie ulegnie zmianie.

NOWY JORK (obsł. wł.). Premier hiszpańskiego rządu republikańskiego po przybyciu do Nowego Jorku udzielił wywiadu korespondentowi „New-York-Times”, w którym stwierdził, że wniosek amerykański, domagający się, aby gen. Franco ustąpił dobrowolnie, może przyspieszyć wybuch wojny domowej w Hiszpanii, w której reżim generała Franco miałby zdecydowaną przewagę, jeśli Zjednoczone Narody nie przyjdą narodowi hiszpańskiemu z pomocą.

Sielanka anglo-niemiecka

LONDYN (PAP). Goście niemieccy w Londynie podejmowani zostali przez ministra stanu Mac Neila, ministra dla spraw Niemiec i Austrii, Hynda oraz min. skarbu Daltona, który podejmował ich śniadaniem. W ślad za delegacją niemieckich socjalistów Londyn witać będzie delegację kobiet niemieckich.

Prasa francuska wyraża w związku z tym swe oburzenie i niezrozumienie Anglików, słuchających Niemców na gruzach Londynu „ze łzami w oczach”...

Skazanie Lewisa

NOWY JORK (PAP). Przewodniczący związku górników amerykańskich, Lewis, został przez sąd uznany winnym zlekceważenia sądu. Wyrok zostanie dziś uprawomocniony. Lewis oświadczył wobec sędziego: „Pańska decyzja pozbawia górników praw za gwarantowanych im konstytucją. Praw do wolności słowa, prasy i zgromadzeń”.

Sędzia zgodził się na wniosek obrońców na pozostawienie Lewisa na wolności do dziś.

Rzeka wielkich problemów

Poznań, w grudniu
Kwestia umiędzynarodowienia Dunaju staje się dziś przedmiotem debat dyplomatów. Wysuwane są z obu stron mniej lub więcej przekonywujące argumenty. Raz zapoczątkowana dyskusja na temat umiędzynarodowienia dróg wodnych w Europie mimo woli zwraca oczy na Odrę, która stanowi pierwszorzędną arterię komunikacyjną i handlową, łączącą wielkie zagłębia węglowe i centra przemysłowe z morzem. Odra staje się sercem Europy. Rzecz jasna, kto to serce nazwie swoim, ten decydować będzie o życiu tej części kontynentu. Wyszukiwanie argumentów o naturalnej granicy, jaką tworzy Odra między Polską a Niemcami traci swoją aktualność w obliczu doświadczeń ostatniej wojny. Jakkolwiek dalecy jesteśmy od przewidywań nowej wojny, stwierdzić trzeba, że wielkie rzeki przestały odgrywać rolę wałów ochronnych, zabezpieczających granice państw. W ubiegłej wojnie nie rzeki, tylko brzegi przeciwnie rzek bądź przyczółki mostowe decydowały o ich sile obronnej. Stąd też granica polsko-niemiecka przebiegać powinna nie wzdłuż Odry, ale wzdłuż jej lewego brzegu, pozostawiając niewielki pas nadbrzeżny. W ten sposób obok przyczynionych już argumentów obronności, Odra straci podstawy do nazywania jej rzeką międzynarodową, a tym samym odbierze naszym zachodnim sąsiadom atut do kontrolowania naszej żeglugi na Odrze.

Wysuwając takie argumenty Polska z góry liczyć może na zarzuty imperializmu słowiańskiego. Niemcy są dzisiaj gongiem alarmowym zachodu Europy. Jak szkło powiększające lub krzywe zwierciadło, zawieszony między Wschodem a Zachodem zniekształcają one zupełnie i z pełną premedytacją obraz obu stron i tworzą samą ową kurtynę żelazną, utrudniającą znalezienie wspólnego języka. Niemcy, każdy krok krajów słowiańskich, mający na celu ubezpieczenie swoich lokalnych granic i własnych jednostkowych interesów przedstawiają jako ofensywę urojonego bloku słowiańskiego, jako widmo „zagłady” cywilizacji zachodniej. Niemcy podsuwają z pełną świadomością kość niezgody między Wielkimi Demokracjami. Rola ta tym bardziej jest im na rękę, ponieważ przez skłócenie zwycięzców chcą zerwać owoc pokoju. Niemcy prowadzą więc nowoczesną wojnę nerwów — wojnę o pokój Europy. Traktaty zawierane w takiej atmosferze rodzą stan niezdrowy i krótkotrwały. Sygnariusze nerwowych pokójów pierwszy torpedują własne uchwały: tego uczy nas niestety historia.

Jaki interes mają Niemcy do Odry? Pytanie a priori nielogiczne: oni mają interes leżący nawet daleko za Odrą. Plany ich, aczkolwiek zręcznie podsuwane państwu okupacyjnemu, nie mogą dziś jeszcze być publikowane oficjalnie. Odra nie posiada lewych dopływów od Nysy począwszy, a Nysa jest również rzeką graniczną. Odra należy więc do jej prawego brzegu, ściślej, ten, kto posiada prawy brzeg Odry, posiada także Odrę. Odra na dużym odcinku przepływa przez polskie terytorium

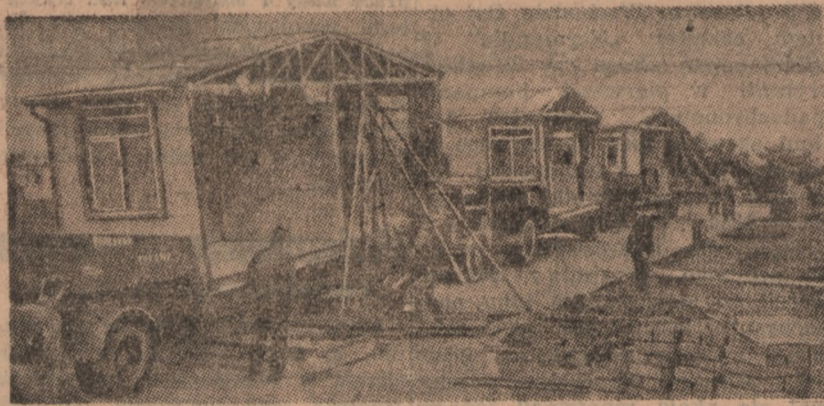
Liczba bezrobotnych wzrosła do 1 miliona

Katastrofalne skutki strajku węglowego w Ameryce

NOWY JORK (obsł. wł.). Stany Zjednoczone stoją pod znakiem rozpoczynającego się już trzeciego tygodnia strajku węglowego. Kolejne ograniczyły transport towarów do artykułów żywnościowych, a ruch pasażerski zredukowany poprzednio o 25%, obecnie uległ dalszej redukcji i to o połowę. Poczta amerykańska wstrzymała przy-

mowanie paczek zagranicznych, a trzy wielkie zakłady samochodowe, zapowiedziały zamknięcie warsztatów na najbliższe dni. Tym samym liczba bezrobotnych wzrosła do 1 miliona osób, gdyż stawnie już stanęły. Zamknięcie wszystkich szkół a zaopatrywanie w gaz łąda dzień również zostanie wstrzymane.

Aluminiowe domki

Szybkie i planowe rozwiązanie trudności mieszkaniowych zaprzęta dziś umysły wybitnych ekspertów budowlanych nie tylko w Polsce, ale i za granicą. W Anglii od baraków przechodzi się obecnie na system małych domków aluminiowych, z których kilka widzimy przed zmontowaniem i ustawieniem ich na wielkiej wystawie zorganizowanej w Hasting.

Odroczenie obrad ONZ?

LONDYN (obsł. wł.). Korespondenci dyplomatyczni donoszą, że wykluczone jest, aby tak komisje, jak i zgromadzenie ogólne ONZ zakończyły swe obrady do 11 grudnia, tak, jak to było przewidziane. Z różnych projektów wysuwanych odnośnie tej sprawy, najrealniejszy, który prawdopodobnie zostanie przyjęty, jest projekt, aby Zgromadzenie Ogólne odroczyło z dniem 11 grudnia obrady, zwołując nowe posiedzenie z końcem stycznia lub lutego.

równoznaczne z obradami Zgromadzenia Generalnego;

3. Decyzja, by Zgromadzenie Generalne odroczyło obrady 11 grudnia, w końcu stycznia lub początku lutego przyszłego roku zwołanoby specjalną sesję dla załatwienia pozostałych spraw, który, jak zaznaczyliśmy, ma najwięcej szans.

Granica bułgarsko-grecka pozostanie niezmienną

NOWY JORK (obsł. wł.). Na posiedzeniu Rady Ministrów uzgodniono ostatecznie, że granica

grecko bułgarska pozostanie niezmienną i że fortyfikacje po stronie bułgarskiej będą usunięte. Rozpatrywano również sprawę finansowania międzynarodowej strefy Triestu, oraz sprawę traktatu pokojowego z Finlandią. Dyskusję nad sprawą żeglugi na Dunaju — na życzenie Molotowa — odroczo-

Obrady Plenum KCZZ

W związku z tym Sekretariat Zgromadzenia ma trzy plany:

1. Przedłużenia obecnej sesji poza termin 11 grudnia;
2. Ustalenia zasady, że obrady komisji, w których zasiadają przedstawiciele 54 narodów, będą uznane za

WARSZAWA (PAP). W Warszawie rozpoczęły się 3-dniowe obrady Plenum KCZZ z udziałem przewodniczących i sekretarzy poszczególnych OKZZ oraz zarządów głównych związków zawodowych. Przewodniczący Witaszewski podkreślił wyjątkową chwilę zebrania się plenum KCZZ po zawarciu układu pomiędzy PPR i PPS w przeddzień wyborów, przechodząc następnie do sprawozdania organizacyjnego za ubiegły okres, wysuwając w końcu przemówienia hasło: „2 i pół miliona członków związków zawodowych na pierwszy maja 1947 r.”.

Dłuższy referat pt. „Sytuacja gospodarcza a postulaty świata pracy” wygłosił sekretarz generalny KCZZ, Rusinek, a referat pt. „Związki zawodowe a wybory” wygłosił p. Sokorski. Ostatni referat o 3-letnim planie gospodarczym wygłosił p. Koffman, kierownik wydz. ekon. KCZZ, po czym rozwinęła się dyskusja. Z powyższych w pierwszym dniu uchwał wymienić należy jednomyślne zaakceptowanie decyzji kupna nieruchomości przy ul. Kopernika i Sewerynowej w celu wybudowania Domu Związkowego.

mości przy ul. Kopernika i Sewerynowej w celu wybudowania Domu Związkowego.

Wysoka produkcja angielskiego przemysłu stalowego

LONDYN (obsł. wł.). Rząd brytyjski opublikował dane o wysokości produkcji przemysłowej w październiku dla Wielkiej Brytanii. Wskaźnik zatrudnienia wskazuje ogromny wzrost nie tylko w stosunku do ostatniego miesiąca, lecz również do zatrudnienia w latach przedwojennych.

Cyfry produkcji przemysłu stalowego i pokrewnych mu gałęzi wykazują tygodniowy wzrost produkcji o 4000 ton większy niż przed wojną. Przemysł włókienniczy i węglowy wykazują najmniejszą ruchliwość, lecz nawet i te gałęzie przemysłu po-

dają zwiększone cyfry produkcji w porównaniu do zeszłego miesiąca.

W 9 godzinach przez Atlantyk

LONDYN (PAP). Panamerykańskie linie lotnicze podały do wiadomości nowy rekord szybkości samolotu transatlantyckiego typu „Constellation Clipper”, który przebył trasę z Nowego Jorku do Shannon w Irlandii w ciągu 9 godzin 10 minut. Prędkość na szybkość wynosiła 560 km na godzinę. Na pokładzie samolotu znajdował się ładunek o wadze przeszło 2.600 funtów oraz 15 pasażerów.

Zawieszenie działalności Zarządu Pow. PSL w Radomsku

ŁÓDŹ (PAP). Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Łodzi stwierdził na mocy posiadanych dokumentów, że działalność PSL w Radomsku nie odpowiada przyjętym warunkom, przewidzianym dla legalnie istniejących zrzeszeń w Polsce, wobec czego Wojew. Urz. Bezp. Publ. w Łodzi postanowił zawiesić działalność Zarządu Powiatowego PSL w Radomsku.

a ponieważ odcinek ten jest jej górnym biegiem, dolny bieg nie może być linią graniczną. Niemcy mają spore doświadczenie w maczeniu wody w polskich rzekach: to samo robili parę lat temu na Wiśle. Zmysł kupiecki bywa dla Niemców w takim przypadku pokrywką ich politycznych interesów: jeżeli ujścia rzek są szczytami państw, Niemcy umiejętnie zastawiają pętle, narzucone na te szczyty. To samo pragnęliby oni uczynić z Odrą.

Żegluga niemiecka na Odrze nie ma żadnych racji. Odra w obecnej chwili może być solą w oku Niemiec, może być zbiornikiem ich niewczesnych łez, w żadnym wypadku nie może być rentownym przedsięwzięciem handlowym. Pomimo to „Der Telegraf” — dziennik berliński — donosi, że do regulacji Odry powołanych zostało ostatnio w drodze przymusowej 10,000 robotników niemieckich. I obojętne nam już w tej chwili kto ich do tej pracy powoływał, dość, że „Der Telegraf” dodaje z oburzeniem, że Polacy nie tylko nie potrafili zaludnić ziem na wschód od Odry, ale, że w dodatku Niemcy mają za nich regulować Odrę. Polacy powinni regulować Odrę dla Niemców.

Oto są już gotowe argumenty: Niemcy wylewały za Odrę krew, teraz wylewają pot i łzy. Ale o jednym zapomnieli Niemcy; kiedyś Odra była rzeką słowiańską i pierwsza krew słowiańska zmieszana się z jej błękitnymi wodami. Skończył się już niepowrotnie dla Niemiec czas parcia na wschód. Polska nie szuka prochów słowiańskich nad Łabą, choć mogłaby i tam je odszukać. Odra jednak raz na zawsze dzielić będzie nie dwa światy, ale dwa kraje. Może nawet nie zasieki, ale mosty połączą oba jej brzegi: w każdym razie rzeka, która z Polski wypływa, która łączy czarne serce Śląska z Bałtykiem, która u ujścia ma polski Gdańsk — taka rzeka musi być polską rzeką. I tylko wtedy z dzisiejszej przepaści, dzielącej kontynent zamiast się ona w życiodajną arterię, która pozwoli bić sercu steranej Europy.

LESZEK GOLINSKI

Franco pogniwał się na Amerykę

LONDYN (PAP). Reuter donosi, że rząd gen. Franco wystosował wobec amerykańskiego chargé d'affaires w Madrycie notę protestacyjną, przeciwko rezolucji amerykańskiej na komisji politycznej ONZ o zawezwanie gen. Franco do ustąpienia na rzecz tymczasowego rządu, któryby rozpiął wolne wybory, zaznaczając, że naród hiszpański czuje się dotknięty powyższym wnioskiem.

Podwyżka zaopatrzeń emerytalnych

WARSZAWA (PAP). Na ostatnim posiedzeniu Rada Ministrów uchwaliła dekret, normujący sprawę podwyżki dodatków przejściowych do zaopatrzeń emerytalnych. Na podstawie tego dekretu minimum zaopatrzenia dla emerytów ustalone zostało na 1200 zł mie-

Sprostowanie

We wczorajszym numerze naszego pisma w sprawozdaniu z Kongresu Stronnictwa Pracy zaszło szereg nieścisłości, które niniejszym prostujemy.

W prezydium Rady Naczelnej pominięto nazwisko p. Grajka z Katowic, który wybrany został na stanowisko wiceprezesa Rady. Następnie przez pomyłkę zamieszczono nazwisko dr. Mojsowicza z Gdańska na liście członków Prezydium Rady Naczelnej, a opuszczono nazwisko p. Kleczewskiego, którego wybrano sekretarzem Rady Naczelnej, Nowym skarbnikiem Komitetu Wykonawczego został p. Małachowski Tadeusz, a nie Piotr. Wreszcie na liście Rady Naczelnej zniekształcone zostały nazwiska pp. dr. Mariana Lityńskiego i Franciszka Mańkowskiego.

Danina Narodowa łączy wszystkich Polaków 2000 delegatów na Kongresie

Obrady pod przewodnictwem wiceprezydenta KRN Grabskiego — Mowa Prezydenta Bieruta i wicepremiera Gomułki — Oświadczenie posła Arki-Bożka

WROCŁAW (PAP). W ogólnopolskim kongresie Daniny Narodowej we Wrocławiu, na który przybyło ponad 2.000 delegatów, uroczystości otwarcia dokonał wiceprezydent KRN Grabski, prosząc go o wygłoszenie przemówienia powitalnego Prezydenta Bieruta o zabranie głosu. Zgromadzeni przyjęli niemiłą burzą oklasków przemówienie Prezydenta Bieruta. Następnie kolejno zabierali głos wicepremier i minister Ziem Odzyskanych Gomułka, prezes CUP Bobrowski i min. skarbu Dąbrowski. Po przemówieniu dostojników państwowych zabrał głos reprezentanci wszystkich wojewódzkich obywatelskich komisji Daniny Narodowej, imieniem ludności autochtonicznej Ziem Odzyskanych podziękował całemu społeczeństwu poseł PSL Arka-Bożek, stwierdzając, iż wkrótce ziemie te zwrócą pożyczkę, jaką zaciągnęły od narodu na odbudowę, dając Polsce bogactwa do jej odbudowy. Oświadczenie posła Arki-Bożka spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem.

Pełnomocnik rządu do spraw Dani-

Zgon konsula francuskiego w Szczecinie

SZCZECIN (ma). Zmarł tutaj por. Philippe Garreau, syn ambasadora Francji w Polsce p. Rogera Garreau. Śmierć nastąpiła po operacji wyrostka robaczkowego.

Sp. Philippe Garreau urodził się w r. 1924. Jako 17-letni młodzieniec wstąpił do armii gen. de Gaulle'a na Środkowym Wschodzie. Był pilotem eskadry „Normandie” w ZSRR, potem służył w Wielkiej Brytanii w pierwszej kompanii spadochronowej, uzyskując dyplom skoczka spadochronowego w armiach polskiej i francuskiej. Jako sierż. Garreau został zrzucony latem 1944 r. na tyły niemieckie w Bretanii dla organizowania ruchu podziemnego. W zimie r. 1944 powrócił do Moskwy już jako podporucznik, latem zaś tegoż roku został wysłany do Lublina, gdzie przy delegacji francuskiej zajmował się akcją repatriacji jeńców francuskich oswobodzonych przez Armię Czerwoną. Ostatnio był kierownikiem konsulatu francuskiego w Szczecinie.

Dotkniętemu stratą syna p. ambasadorowi Garreau składamy wyrazy szczerego współczucia.

ny Narodowej dyr. Kosiński zobowiązał dotychczasowe wyniki pracy głównej komisji.

Na zakończenie, na wniosek wiceprezydenta Grabskiego, kongres uchwalił przez akklamację rezolucję, w której przedstawiciele Komisji Oby-

watelskich stwierdzają powszechne zrozumienie całego narodu dla konieczności szybkiego dokończenia wszczętej przed półtora rokiem repolonizacji Ziem Odzyskanych. Ponadto wzywają wszystkich obywateli dobrej woli do współpracy z Komisjami Obywatelskimi w imię naczelnego celu całej polityki polskiej: utrwalenia po wszystkiej stronie zachodniej i północnej granicy na Nysie Łużyckiej, Odrze ze Szczecinem i Bałtyku!

Niemieccy uczeni przenoszą się do Ameryki wraz z rodzinami

FRANKFURT (PAP). Władze amerykańskie udzielają coraz więcej wiz wjazdowych dla niemieckich specjalistów, którzy udają się za ocean dla kontynuowania doświadczeń i prac naukowych dla dobra wiedzy amerykańskiej. Ostatnio wyjechała znowu grupa specjalistów — niemieckich leka-

rzy, techników, a nawet znawców problemów finansowych. W przyszłości rodziny Niemców, którzy wyjechali do Ameryki, otrzymają również prawo wjazdu do Stanów Zjednoczonych, a według zapowiedzi władz amerykańskich specjaliści niemieccy będą mogli zabiegać o obywatelstwo amerykańskie.

Tak wyglądają w Niemczech procesy denazyfikacyjne

BERLIN (PAP). Z Heidelbergu donoszą, że przed Izłą Karną toczył się proces niejakiego Meiniza, podejrzanego o to, że był hitlerowskim aktywistą. Świadek sprovedzony przez oskarżonego, niejaki Oelschläger, oświadczył pod przysięgą, że oskarżony nigdy

członkiem partii nie był. Wówczas przewodniczący sądu ujawnił podpisany przez oskarżonego w 1937 r. dokument, z którego wynika, że Meiniz był czynnym i gorliwym członkiem NSDAP. W wyniku rozprawy Meiniza skazano na rok obozu, zaś Oelschlägera — typowego „świadka odwodowego” w procesach denazyfikacyjnych — aresztowano na sali sądowej.

Rychnie rozmowy w sprawie Niemiec

LONDYN (obsł. wł.). Byrnes zaznaczył w Nowym Jorku, że główne prace Rady 4 Ministrów nad traktatami pokojowymi zostaną prawdopodobnie w bieżącym tygodniu zakończone, po czym podjęte będą rozmowy w sprawie Niemiec i Austrii. Stany Zjednoczone popierają udział innych delegatów, w tym polskiej, w danych obradach.

Modernizacja przemysłu bawełnianego w Anglii

LONDYN (PAP). Brytyjski min. handlu, sir Stafford Cripps, w przemówieniu w Manchesterze przedstawił rządowy plan pięcioletniej reorganizacji przemysłu bawełnianego. Plan ma na celu zmodernizowanie urządzeń przędzalni, metod pracy, wprowadzenie pracy na dwie zmiany, a także doprowadzenie do połączenia mniejszych przędzalni.

Nowy transport w drodze z Anglii do Polski

LONDYN (PAP). Z Glasgow odpłynął do Polski statek wiozący 2.000 żołnierzy polskich, powracających do kraju. Jeden z mówców żegnających Polaków, zaznaczył, że Szkoci wysoko cenią Polaków powracających do kraju. Brytyjska orkiestra wyjskowa odegrała hymny narodowe obydwu państw i szereg melodii polskich.

Nowy ambasador USA w Wielkiej Brytanii

NOWY JORK (obsł. wł.). Prezydent Truman wyznaczył dotychczasowego podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu Maxa Gardniera ambasadorem USA w Wielkiej Brytanii. Gardner obejmuje to stanowisko po Harrimannie, który po dymisji min. Wallace mianowany został ministrem handlu.

Przed nominacją nowego wiceministra Bezpieczeństwa Publicznego

WARSZAWA (a). Jak się dowiaduje Socjalistyczna Agencja Prasowa, w niedługim czasie mianowany zostanie nowy wiceminister Bezpieczeństwa Publicznego. Będzie nim członek PPS.

Polacy we Francji na Daninę Narodową

PARYŻ (PAP). Na konferencji 26 organizacji wychodźstwa polskiego we Francji w sprawie Daniny Narodowej postanowiono wystosować apel do polskich ośrodków emigracyjnych w innych krajach, wzywając ich do przystąpienia do niezwłocznego i zorganizowanego zbierania dobrowolnej Daniny Narodowej na zaludnienie, zagospodarowanie i wieczyste związanie Ziem Odzyskanych z krajem.

Francusko-angielska umowa finansowa

PARYŻ (PAP). W Londynie podpisana została francusko-brytyjska umowa finansowa. W imieniu Francji umowę podpisał ambasador francuski w Londynie, Massigli, ze strony Wielkiej Brytanii zaś sir Orme Sargent.

Zakończenie obrad UNESCO

PARYŻ (PAP). Przedstawiciel polski przedłożył generalnemu zebraniu UNESCO wniosek, aby zorganizować tydzień, poświęcony prasie, radiu i filmom każdego z państw. Zaproponował on również obniżenie taryfy telekomunikacyjnej. W międzyczasie obrady UNESCO w Paryżu zakończyły się i delegacja polska powróciła do Warszawy.

Spis pomordowanych w Mauthausen

BERLIN (PAP). Władze sojusznicze posiadają spisy 40 tysięcy osób zamordowanych w Mauthausen. Spisy obejmują 8 tomów. Sporządzone z nich zostaną fotokopie i listy, ułożone w porządku alfabetycznym.

Nacjonalizacja przemysłu węgierskiego

BUDAPESZT (PAP). Uchwałą węgierskiej rady ministrów przedsiębiorstwa ciężkiego przemysłu przeszły na własność państwa. Przedsiębiorstwa te winne były skarbowi państwa znaczne sumy z tytułu podatków i należności z tego tytułu pokrywają wartość upaństwowionych zakładów.

Głos PZZ

O książkę dla Ziem Odzyskanych

Polski Związek Zachodni od chwili regeneracji i reorganizacji swojej działalności w 1946 roku prowadzi stałą, szeroką zakrojoną akcję zbiorczą książek dla Ziem Odzyskanych. Szkoły polskie na Ziemiach Odzyskanych odczuwają katastrofalny brak podręczników, świetlic i Domy Społeczne na tym terenie proszą o polską książkę. Książka ta jest nie tylko potrzebna dla repolonizacji polskiej ludności autochtonicznej, ale i dla stworzenia trwałych podstaw kulturalnych dla nowego zróżnicowanego społeczeństwa tych Ziem.

Praca PZZ aczkolwiek stanowiąca drobny etap w akcji zbiorczych książek, pochlubić się może już dość poważnymi wynikami. Szereg bibliotek i szkół polskich na Ziemiach Odzyskanych zaopatrzonych zostało w książki i podręczniki szkolne. Do Zarządu Głównego i Zarządów Okręgowych PZZ napływają serdeczne podziękowania od nauczycieli i dzieci polskich. Ponieważ przytaczamy jeden z takich listów. Może przemówi on silniej do ofiarności społeczeństwa od najlepiej zredagowanych apelów i zasiłki szkoły i biblioteki na Ziemiach Odzyskanych książką polską w jeszcze większym, niż dotychczas stopniu. Publiczna Szkoła Powszechna w Podstolinie, pow. Sztum

Podstolin, dnia 22 września 1946 r.
Polski Związek Zachodni w Sopocie

Jako kierownik P. Szkoły Powszechnej w Podstolinie pozwalam sobie tą drogą złożyć najserdeczniejsze podziękowanie za doręczony mi za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego w Sopocie podręczniki szkolne.

Szkoła nasza liczy 162 dzieci — w tym 156 autochtonów. Darowane nam podręczniki umożliwiają zaopatrzenie dzieci w najpotrzebniejszy materiał naukowy. Pomoc udzielona nam ze strony Polskiego Związku Zachodniego — to nawiązanie do chlubnej tradycji współpracy tegoż Związku z ośrodkami polskimi na obczyźnie.

Jako b. kierownik tutejszej polskiej szkoły, która istniała na tym terenie już od r. 1929 pozwalam sobie w imieniu własnym podziękować Przedstawicielom Związku za nawiązanie kontaktu z placówką, która w znacznej mierze działalności Związku zawdzięcza. że dzisiaj stanowi integralną część Rzeczypospolitej.

(pieczęć) (—) Wichtacz Florian
B. więzień obozu konc.
Ma/Gusen, 43225
Kierownik Szkoły

Co piszą inni?

RZECZPOSPOLITA

W artykule „Zbieżność poglądów” „Rzeczpospolita” informuje, że powołana swego czasu Rada Naukowa dla zagadnień Ziem Odzyskanych, w skład której wchodzi najwybitniejsi polscy uczeni, na obradach swoich w Krakowie w dniach 27 i 28 października powzięła szereg wniosków, które zasługują na uwagę całego społeczeństwa.

„Rada Naukowa — brzmi jedna z uchwał — ostrzega przed stosowaniem szablonowego kryterium przestrzennego przy dokonywaniu podziału nakładów inwestycyjnych między ziemie dawne i Ziemie Odzyskane. Odsetek nakładów inwestycyjnych winien odpowiadać:

politycznemu znaczeniu Ziem Odzyskanych w całości organizmu państwowego wysokiemu poziomowi zagospodarowania tych ziem; celom oświatowym; stopniowi zniszczenia tych ziem; potrzebom odbudowy i przebudowy życia gospodarczego.

„Globalna suma inwestycji powinna znacznie przekraczać odsetek wynikający ze stosunku przestrzennego ziem nowych do starych 35%. W wypadku potrzeby redukcji budżetu w inwestycyjnym należy baczyć, by redukcja nie następowała kosztem Ziem Odzyskanych”.

Uczeni polscy, jak z tego wynika, omawiając problem inwestycji na Ziemiach Odzyskanych, doszli do wniosków, które wszechstronnie uzasadniają konieczność Daniny.

Leningrad - Wenecja północy

Północna Stolica Zw. Radzieckiego, miasto marmurowych pałaców i wspaniałych ulic

Nad całą panoramą dominuje tu Niewa. Leningrad bowiem zbudowany jest na wyspach, utworzonych przez rozliczne rozgałęzienia tej wielkiej rzeki. Znajdzenie się w Leningradzie z dala od Newy jest wprost niemożliwością w którejkolwiek dzielnicy byśmy się znaleźli, mimo, że miasto z pewnością należy do rozległych.

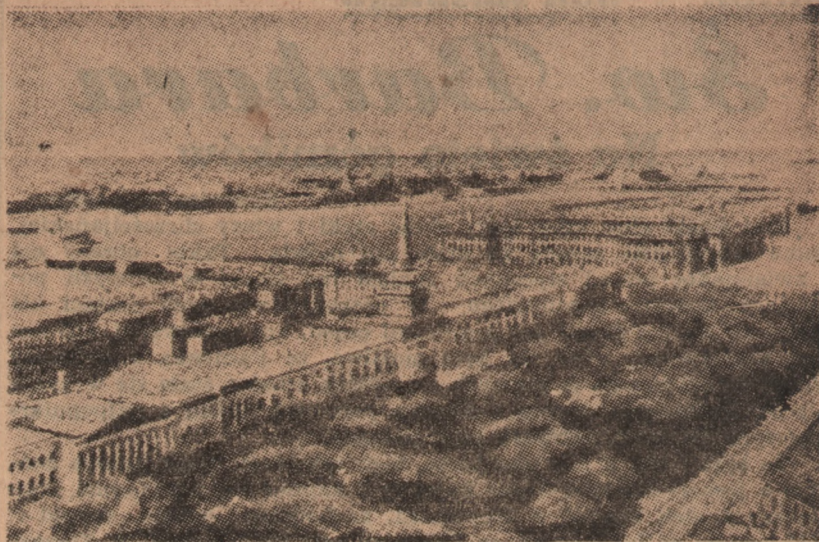
Zimą Niewa spętana jest okowami grubej, pokrytej śniegiem powłoki lo-

śluzą i ponad nimi, by dojrzeć wspaniałą katedrę św. Piotra i Pawła z wysokim, niewiarygodnie smukłym czubkiem wieży, strzelającym ku niebu jak złoty płomień. U stóp widać teraz wielkie pałace z błyszczącymi w słońcu szeregami okien. Pałac Marmurowy, Pałac Włodzimierza, Pałac Mikołaja, olbrzymi Pałac Zimowy, złoty gmach Admiralicji z jego jasnozieloną wieżą... Podziwiamy różowy

których odbywają się wielkie parady i rewie wojskowe. Za nimi zwracają uwagę parki i wysokie mury Pałacu Michała, budowanego zrazu dla Carya Pawła, lecz później oddanego do użytku Akademii Inżynierii. Ponure, lecz ogromne wrażenie czynią majestatyczny ganek i ośmiokątny dziedziniec. Gmach zbudowany w formie fortecy, która, dla zapewnienia większego bezpieczeństwa, otoczono szeroką fosą.

Minawszy pl. Suworowa widzimy budynek „pustelników“ z jego bezcennymi skarbami sztuki i osiągamy ogromny Plac Pałaców, zamknięty z jednej strony długą fasadą Pałacu Zimowego, a z drugiej szeregiem budynków urzędów państwowych, aby w środku placu ujrzeć wysoki ganek kolumnowy, prowadzący do wielkiej ulicy hoteli, magazynów mód i restauracji.

Nawet podczas posępnych dni jesiennych lub w beznadziejne wiosenne poranki, gdy ulice pokryte są brudną powierzchnią żółtych, topniejących mas śniegowych, nawet wtedy znajduje się tu pełne uroku piękno. Oto niebieski dach katedry, błyszczący srebrnymi gwiazdkami... Oto Cyganka posuwa się ulicą, karmiąc nasz wzrok barwą swego czerwonego lub pomarańczowego szala... Oto złote wieże błyszczą na tle ołowianego nieba... Oto wieśniak ożywił ulicę swą

Leningrad: wspaniała budowla budynku Admiralicji i Pałac Zimowy.

Leningrad: Katedra św. Piotra i Pawła.

dowej, latem rzeka błyszczy turkusową niebieskością lub barwą stopionej miedzi, ujęta w karby masywnych, kamiennych nabrzeży. Jesień nada jej inny obraz. Niewa przyjmuje jednostajną szarą barwę, którą ożywają liczne kry lodowe, spływające z jeziora Ladoga. O każdej porze roku jednak odczuwa się tu, w Leningradzie przemożną obecność Newy, jej nieprzemijającą moc.

Mało jest miast w Europie, które chlubić się mogą tak wspaniałą architekturą, tak przepyszną panoramą, jaką przedstawia Leningrad z mostu Wielkiego, spinającego dwa brzegi Newy, a zamkniętego starym pałacem Sołtykowa. Stojąc tutaj patrzy się poprzez potężne zabudowania forteczne o brunatnej barwie z wielką

Pałac Mieńszikowa, faworyta Piotra Wielkiego.

Na dalszym planie tego brzemiennej historii miasta olbrzymia wznosi się złota katedra Izaaka, a jeszcze dalej dostrzegamy ginącą we mgłę prostą linię Newskiego Prospektu, długiej na trzy mile, najszerszej i największej w Europie ulicy magazynów, biur, pałaców i budynków urzędowych.

Odwrociwszy wzrok, zwracamy go w kierunku pl. Suworowa i ku wielkiej płaszczyźnie Pól Marsowych, na

zieloną bluzą... Oto martwy, zimowy obraz parku Aleksandra ożywia postać Piotra Wielkiego... A oto kanał ze swymi starymi domami i pałacami zabezpieczonymi żelaznymi wysokimi bramami czaruje oko turysty...

Nic więc dziwnego, że Leningrad bywa nazywany Wenecją Północy, nic więc dziwnego, że budzi on wspomnienia...

Zamarznięta dał zimowej Newy, tłumione bielą śniegu ulice, gwar w sklepach, przygłuszony skrzypieniem piosół, ślizgających się sanek, dźwięk ich dzwonek i ostrzegawcze, ochryple nawoływania woźniców...

A latem? Długie jasne wieczory, wspaniały płomienny wschód słońca, nieznikający przedzie, aż zgasi go żar pełnego dnia, aż zdejmie go z czubka

wieży katedry św. Piotra i Pawła dzień, otulając ją wspaniałym ciepłem słonecznego promienia.

Podczas długich wieczorów zażywa się rozkoszy przejażdżki ku ostro zakończonym, ginącym w wodach Zatok Fińskiej, wyspom lub też wynajmuje się zielono malowaną łódź, by popłynąć jednym z licznych rozgałęzień Newy wzdłuż brzegów pokrytych lasami i domkami, z których okien dochodzą dźwięki monotonnej dla naszego ucha melodii.

Wracając, pragniemy jeszcze raz przejść przez most Wielki. Okna pałaców wzdłuż nabrzeży muszą teraz, o zachodzie słońca, być czerwone, a czubek wieży św. Piotra i Pawła musi odbijać w szmerzących falach Newy, niebieska mgła otulać kontury ścian fortecznych zabudowań.

Leningrad — Wenecja Północy...

Pierwsza partia Polaków reemigrantów przybyła z Berlina do Szczecina

SZCZECIN (PAP). Do Szczecina przybyła pierwsza partia Polaków reemigrantów z Berlina, którzy na długie lata przed wojną wyemigrowali na prace do Niemiec. Razem przybyli 34 rodziny w składzie 98

osób. Wszyscy reemigranci otrzymali przygotowane dla nich mieszkania w Szczecinie.

Z Berlina wyruszył następny pociąg, złożony z 51 wagonów, wiozący 35 rodzin polskich, zamieszkałych w Berlinie, które ogłosiły chęć powrotu do kraju oraz ich mienie.

W pierwszej połowie grudnia wyjedzie do Polski wielki transport górników i robotników kopalnianych z Westfalii oraz osobny transport robotników rolnych z Meklemburgii.

Thorez jedynym kandydatem na premiera

PARYŻ (obsł. wł.). Na przewodniczącego francuskiego Zgromadzenia Narodowego wybrano socjalistę Vincenta Auriola. W dniu dzisiejszym dokonana się wyboru premiera. Dotychczas jedynym kandydatem na premiera jest komunista Maurice Thorez

Komunikat Zarządu Głównego SP

Zarząd Główny Stronnictwa Pracy nadesłał nam poniższy komunikat celem publikowania:

W związku z akcją dr Stefana Koeppgo i inż. Włodzimierza Kuleszyńskiego z Warszawy przeciwko posłowi Stronnictwa Pracy, dr Damazemu J. Tilgnerowi z Bydgoszczy, Poselska Komisja Dyscyplinarna przy Krajowej Radzie Narodowej przeprowadziła na wniosek posła Tilgnera dochodzenia, po zakończeniu których uchwalila jednomyślnie — uniewinnić całkowicie posła dr Tilgnera z postawionych mu zarzutów. Uchwała ta została zatwierdzona dnia 28 listopada br. przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

Jak się dowiadujemy, akcja wszczęta przez dr Koeppgo i inż. Kuleszyńskiego miała wszelkie cechy oszczerczej insynuacji na tle osobistych zawiści.

Nowe odkrycie w podziemiach Zamku Piastowskiego w Szczecinie

WARSZAWA (PAP). W czasie przenoszenia trumien książąt pomorskich z podziemia Zamku Piastowskiego w Szczecinie do jednej z komnat, odkryta została nowa trumna, wagi około 500 kg., w której spoczywają prochy księcia szczecińskiego Franciszka III, zmarłego w połowie XVII w. Trumna, zawdzięczając te-

mu, że znajdowała się na spodzie grobu ocalała przed lupieżcami. Po przeniesieniu 14 trumien natrafiono pod warstwą cegieł i piasku na cmentarzysko z resztkami kości i zbutwiałych trumien. Istnieje przypuszczenie, że są to prochy wcześniejszych książąt szczecińskich, potomków słowiańskich Gryfitów.

Sprostowanie

W drukowanej przez nas powieści Eugeniusza Szermentowskiego p. t. „Fike“, przedstawiono omyłkowo odcinki 32 i 33. Tak więc odcinek 32 należy poczytać za odcinek 33 i odwrotnie, odcinek 33 za odcinek 32.

Za wynikię stąd nieumyślne wprowadzenie w błąd bardzo P. T. Czytelników przepraszamy.

Eugeniusz Szermentowski

36

Fike

Powieść z czasów Katarzyny Wielkiej

Zanurzył w tabakierce kciuk i palec wskazujący. Pogrzebał nimi, roztarł między palcami szczyptę, pomacerował ją i ostrożnie zaniósł do nosa, lewą ręką zasłaniając biały żabot. Pociągnął jednym nozdrzem, przechylając z lekka głowę — podniósł oczy na Poniatowskiego — po chwili uczynił to samo z drugim nozdrzem. Potem wyjął z rękawa batystową chusteczkę, suto zdobną w koronki, otrząpał nią kłapy fraku i otarł palce. — Ostatecznie — dodał po przerwie — czeka cię mowa do cesarzowej, więc...

— Ależ żartujecie sobie!
— Bynajmniej. Wcale nie żartujemy — zapewnił go z powagą Williams. — Prawda, Naryszkin, że mówiliś serio?

— Najzupełniej serio! — Olbrzym przyjął tabakierkę z rąk Williama. — Dziękuję, Charles. — Najzupełniej...
— Jak to, tak bez przygotowania, ex promptu, na poczekaniu? Wolne żarty!

Papuga ocknęła się z drzemki, otworzyła jedno oko. Seledynowe jej piórka podniosły się na grzbiecie — „Mon prince est fou!“ — wrzasnęła i otworzyła drugie oko. Piórka opadły. Wprawiła w ruch drążek.

— Zdaje się, że tym razem papuga ma słuszną — bronił się Poniatowski.

— No, no, nie wykręcaj się, ekscelencjo — Naryszkin rozczapierzył dłoni i poruszył nią w powietrzu.

— Czekamy, hrabio — przecięła Katarzyna. Zależała nogę na nogę i poprawiła suknię. Noga w atlasowym trzewniczku zaczęła się lekko kołysać.

— Jesteście nieznosni... Kpiny sobie robicie z ambasadora... Do czego to podobne!

— Czekamy — powtórzyła Katarzyna. Rozkołysana nóżka wstrzymała swój ruch wahadłowy.

Rozłożył beznadziejnie ręce. Poszedł w stronę drzwi, odwrócił się, podniósł głowę do góry, wypiął pierś. Lekko przechylając się, z gracją uczynił kilka kroków, prawą rękę położył na sercu, prawą nogę cofnął w tył, lewą zgiął w kolanie. Potem oderwał prawą rękę i zrobił nią wielki łuk ku tyłowi.

— Tak-s — bąknął z uznaniem Naryszkin — znać dobrą szkołę wersalską... Nie to, co nasz naród...

— Przestań, Lew — ofuknęła go Katarzyna. Poniatowski powstrzymał się, żeby nie wybuchnąć śmiechem.

— Mości Imperatorowo! — zaczął stentorowym głosem, skłaniając głowę przed wielką księżną. — Jestem debiutantem w mojej nowej roli, więc tu i owdzie wypadnie mi się zająknąć...

— Nic się nie bój, wal śmiało! — Naryszkin zacierał ręce.

— ...i upraszam o przywołanie do porządku niektórych dworaków i pochlebnych, co niewczesnymi okrzykami speszyć chcą prezentującego się ambasadora... Otóż, mam zaszczyt przemawiać do Waszej Cesarskiej Mości w imieniu J. Mci króla polskiego, spełniam jego rozkazy z uczuciem... hm... jak by tu powiedzieć... wierne poddanie i gorliwego patriotę... Przemawiają za mna sprawiedliwość i racja stanu... Zaszczyczony zostałem misją przy osobie Monarchini, zakładającej najwyższą swą chwałę w szczęściu poddanych i w pomocy

udzielanej niewinnym... gdybyś nawet W. C. Mość nie była jeszcze wypowiedziała w tej rzeczy zdania swego. Lecz Europę uwiadomili już reskrypta, z których z uwielbieniem poznano córkę Piotra Wielkiego...

— Brawo! Ten ustęp oczaruje Imperatorową... w których z uwielbieniem poznano córkę Piotra Wielkiego... Mocno powiedziane, wspaniale!

— ...Wypowiedziałaś, Najjaśniejsza Pani, słuszne oburzenie swoje na panującego, którego duma grozi całej Europie nieszczęściami, jakimi teraz dotknięta jest Saksonia... Przyrzekałaś je pomścić... Dla cesarzowej rosyjskiej nic nie jest niepodobieństwem, ale kiedy cesarzowa Elżbieta zapowiada jakie przedsięwzięcia, staje się ono już nie tylko możliwe, lecz wręcz niezawodne!... I Król mój a Pan ujrzy pewno wrócone sobie państwo swoje, ponieważ taka jest oświadczone wola W. C. Mości...

— Świetnie! Druga runda wygrana! Zręcznie, dobitnie, bez pochlebstwa...

— ...Ma W. C. Mość nieznosnych w swojej świecie dworaków, którzy nawet w uroczystej chwili nie potrafia trzymać języka za zębami...

— O! Ambasador-skarżypyta, zyg, zyg, zyg!

— „Każdy miesiąc, każdy tydzień zwłoki zwiększał potęgę króla pruskiego... Siły, jakie potrafił on znaleźć i spożytkować w 1745 roku, po klęskach roku 1744 przekonują widocznie, że jest on hydrą, którą raz pokonawszy, trzeba natychmiast zgnieść całkowicie...“¹⁾ ...Ufaliśmy, że W. C. Mość poda dłoń ratunku uciśnionemu sprzymierzeńcowi... i przekonaliśmy się, że nic nie zdołało wstrzymać armii rosyjskiej, którą sprawiedliwość prowadziła do chwały...¹⁾

¹⁾ Historyczne.
(Dalszy ciąg nastąpi)

Patroni ludu śląskiego

Św. Barbara

Na święto górników

Katowice, w grudniu

Lud śląski chce mieć żywy obraz etyki i wiary chrześcijańskiej. Same teoretyczne zasady za mało mu mówią. Takie obrazy zaś i zwierciadła prawd etycznych znalazł lud śląski w świętych postaciach Kościoła katolickiego. W poszukiwaniu tych postaci nie kępował się lud śląski ani granicami czasu, ani przestrzeni, ani nawet narodowości. Tak też było możliwe, że Panią z wybrzeży Morza Śródziemnego z dawnych rzymskich czasów, stała się w kraju pieców hutniczych, turbin i maszyn parowych jedną z najpopularniejszych świętych patronek ludu naszego.

Ze była i jest u nas popularna, tego dowodem liczne imiona żeńskie a jeszcze bardziej liczne kościoły i kaplice Jej poświęcone. Najstarszy z nich kościół w Strzelcach, pochodzący jeszcze sprzed r. 1505, potem w Jedłowniku, w Kolanowicach pod Opolem, w Toszku, w Gliwicach, Bytomiu, Chorzowie i nieistniejący już dziś kościółek św. Barbary w Tarnowskich Górach z r. 1723. Nawet specjalne stowarzyszenie pod wezwaniem św. Barbary w Strzelcach, założone w r. 1754 przez ks. prob. Franciszka Strachwicza, a zatwierdzone przez papieża Benedykta XIV, rozwijało się bardzo pomyślnie i skupiało poważne grono duchownych i świeckich osobistości. Dowodzi tego oprawna w czerwony aksamit książka stowarzyszenia, zachowana do dnia dzisiejszego.

Postać św. Patronki jest owiana licznymi legendami i zwyczajami, które jednak rzadko wyjaśniają sam fakt, dlaczego właśnie św. Barbara została patronką kopalni i górników. Dopiero bliższa obserwacja dróg, jakimi przywędrowały do nas tradycje i legendy górnicze, pokazuje bliższy związek św. Barbary z górnictwem. Drogi tradycji górniczych prowadzi nas przez Czechostowację (rzymską Pannonię), Austrię i półwysep Bałkański do starożytnego miasta Laurion w Grecji, które słynęło ze swych kopalni. Mieszkańcy tego miasta już w starożytności opowiadali sobie o pięknej córce Dioskura z Nikodemii, która mimo, że rodzice jej byli poganami, znała prawdziwego Boga i Jemu służyła. Samo otoczenie musiało to zauważyć i dlatego obca dla świata. Ojciec który był cesarskim urzędnikiem bał się jak ognia imienia chrześcijańskiego, bo posada cesarza była mu miłsza niż zbawienie duszy. I dlatego chcąc uchronić swoją córkę przed wpływem chrześcijaństwa, wybudował dla niej wspaniały pałac, aby serce jej nie pragnęło niczego więcej. Słyszała jednak o wielkim uczonym w Aleksandrii, Orygenesie, który głosił naukę prawdziwego Boga. Przez gońca prosi go, aby ją dokładnie nauczył prawdziwej wiary. Potem daje się ochrzcić. Gdy ojciec po powrocie do domu dowiaduje się, że córka jest chrześcijanką, rozpoczyna szukany i prześladowanie przeciwko własnemu dziecku. Chroniąc się przed rozgniewanym ojcem, dziecko ucieka za miasto i natrafia na szyb kopalni. We wiadrze, jak to w ówczesnym kopalnictwie było w zwyczaju, spuszcza się pod ziemię i zostaje mile przyjęta przez górników. Mimo ostrzeżeń górników wyjeżdża jednak po niedługim czasie na powierzchnię ziemi. Tu czatuje na nią w ukryciu ojciec, który ją zabija w okrutny sposób. Sam jednak nie unika kary, bo piorun raży go na miejscu.

Zapewne ów ogień pioruna był przyczyną, że stała się św. Barbara także patronką od ognia i patronką zawodów mających do czynienia z ogniem, jak artylerzystów. Czczono ją także jako patronkę dobrej godziny śmierci, to jest śmierci poprzedzonej przyjęciem Najśw. Sakramentu, co i w życiu św. Stanisława Kostki znajduje potwierdzenie. I temu świętemu przynosi św. Barbara Komunię św., gdy ludzie mu jej odmawiają.

W ten sposób łączyła św. Barbara od dawnych czasów serca ludu śląskiego i to wszystkich klas społecznych. Jej święto było dniem społecznego zbratania się i podania sobie rąk urzędnika i robotnika, pana i poddanego. A wpływ ten nie ograniczał się do jednego dnia w roku. W cechowni każdej kopalni stały jej ołtarze, jej obrazy. Żaden górnik i urzędnik nie rozpoczynał pracy bez zdmówienia modlitwy do swojej patronki. I całe generacje wychowywały się pod wpływem tej wiary. A niewiadomo, czy przy tej wierze czuli się przodkowie nasi nieszczęśliwi.

Z dniem św. Barbary łączy się jeszcze jeden miły zwyczaj, przynoszący nas pod choinkę i do żłóbka betlejemskiego. W tym dniu zrywa się małe gałązki wiśni i kładzie się je do wody w pokoju mieszkalnym. Na Boże Narodzenie wśród najczystszej zimy będziemy mieli z tych „gałązek św. Barbary“ świeże, pachnące kwiecie wiśni, przypominające nam ów kwiat z różdżki Jessego, którym był Zbawiciel ludzkości.

EDWARD RADOŁT

Wiara w człowieka ma swoje mocne podstawy

Minister skarbu Dąbrowski, minister przemysłu Minc i prezes Centr. Urzędu Planowania Bobrowski przemawiają na Pierwszym Kongresie Techników

KATOWICE (PAP). W ramach odbywającego się w Katowicach Pierwszego Kongresu Techników — jak o tym pokrótce donosiliśmy wczoraj — dłuższe przemówienie wygłosił min. skarbu Dąbrowski, który poświęcił zagadnienie realizacji Trzyletniego Narodowego Planu Gospodarczego. Plan ten realizować będzie polski robotnik, chłop i inteligent, przy czym za sprawą tą wiąże się również sprawa środków pieniężnych. W tym zakresie rząd dysponuje obecnie — dzięki dokonany reformom społecznym — znacznie większymi możliwościami, aniżeli to byłoby możliwe przed wojną. Pieniądz — mówił min. Dąbrowski — nie może panować nad życiem gospodarczym, lecz musi jemu służyć. Z takich wychodząc założeń, nie budowaliśmy naszej waluty w oparciu o sztywne normy pokrycia złota, gdyż rozumiemy, że wówczas byłibyśmy całkowicie skrepowani w naszych działaniach. Przyjęliśmy natomiast inną miarę dla naszej emisji, tą miarą jest produkcja przede wszystkim dóbr konsumpcyjnych i wzrost emisji banknotów dostosowujemy do wzrostu tej produkcji. W ten sposób realizujemy podstawową tezę naszej waluty, którą jest utrzymanie w równowadze stałej wartości nabywczej pieniądza.

Założeniem planu jest podniesienie produkcji. Od stopnia tego wzrostu będą zależały możliwości nasze w zakresie dostarczenia środków pieniężnych na realizację planu. Poza strefą działania zasad polityki pieniężnej, leżą inne środki działania, a mianowicie celowość zużycia środków pieniężnych, oszczędność surowców, maszyn i narzędzi, zwiększenie wydajności pracy, dyscyplina finansowa, rentowność przedsiębiorstw. Realizacja planu gospodarczego w zasadzie musi opierać się o rozporza-

dzalne własne środki krajowe, przy maksymalnej ich mobilizacji, nie rezygnujemy jednak ze starań o kredyty zagraniczne, co oczywiście w zależności od rozmiarów tych kredytów przyspieszy odbudowę zniszczeń wojennych.

W dalszym ciągu obrad przemówił min. przemysłu Hilary Minc. Na wstępie minister zbilansował osiągnięcia produkcyjne roku 1946 z punktu widzenia postępu procesu odbudowy. Zakres inwestycji w roku 1946 — mówił min. Minc — w absolutnych liczbach był niewiele mniejszy od zakresu inwestycji przedwojennych, a w procencie do dochodu społecznego, był niewątpliwie znacznie większy, niż to miało miejsce przed wojną. Za te olbrzymie wkłady osiągnęliśmy znaczną odbudowę transportu i portów, zaostranie i zastanie setek tysięcy hektarów ugorów, wzrost produkcji przemysłowej, która w całym szeregu dziedzin przekroczyła już produkcję przedwojenną.

Plan odbudowy stawia sobie trzy zasadnicze zadania: odbudowę aparatu produkcyjnego, podniesienie poziomu życia mas i stabilizację stosunków gospodarczych.

Rok 1947 w przeciwieństwie do roku 1946 będzie rokiem znacznie większego własnego wysiłku, gdyż w związku z likwidacją UNRRA w 1947 r. będziemy musieli stanąć na własnych nogach. Jednocześnie będzie to rok znacznie większych zadań inwestycyjnych, przy czym trzeba będzie pokonać poważne trudności. Należy wygrać trzy wielkie bitwy: Pierwsza z nich to bitwa o handel zagraniczny. Tracimy miliony dolarów przez marnotrawstwo, a nikt nie da kredytów słabym, nie mogącym na rynku wycażać swojej siły. Druga, to bitwa o plan techniczny. Trzeba ustalić normy spożycia materiałów, opału, normalizacji i racjonalizacji artykułów

używanych w produkcji. I wreszcie trzecia — to bitwa finansowa o pieniądze, o oszczędność. Przez zwiększenie wydajności pracy, zmniejszenie kosztów administracyjnych i przerzucenie zbędnych sił roboczych, można zaoszczędzić w Ministerstwie Przemysłu 22 miliardy zł. Tak, jak postawiliśmy zadanie szybkiego uruchomienia przemysłu i wykonaliśmy je, tak musimy postawić zadanie oszczędności w wykonaniu inwestycji. Jeśli wygramy te 3 bitwy, rok 1947, rozstrzygający rok narodowego planu, zostanie chlubnie zakończony.

W dalszym ciągu obrad przemówienie wygłosił prezes Centr. Urzędu Planowania — Bobrowski, stwierdzając, że wybór Katowic jako miejsca obrad jest pełen treści i symbolu. Śląsk ma wielowiekowe tradycje przemysłu polskiego i nie lepiej nie symbolizuje naszej produkcji, jak węgiel i jego rola. Z kolei prezes CUP omówił założenia planu gospodarczego, stwierdzając, że tylko w gospodarce planowej można dyskontować realną politykę. Jeżeli w ogóle każdy plan twórcy musi być planem żywym, to ten pierwszy nasz plan musi być tym bardziej planem bez przerwy kontrolowanym. Baza zracjonalizowanego przemysłu stwarza warunki skutecznego działania interwencyjnego.

Z kolei p. Bobrowski przeszedł do problemu naszych granic zachodnich. Bez Ziemi Odzyskanych plan gospodarczy byłby niepoważnym, szkodliwym, dyletanckim wytworem propagandowym.

Przemówienie swoje zakończył prezes Bobrowski stwierdzeniem, że założenie planu jest bardzo poelette i że jest bardziej jeszcze polskie w Polsce dzisiejszej, niż było kiedykolwiek. Jest to wiara w człowieka, wiara w wysiłek ludzki, wiara w robotnika, wiara w inżyniera i technika. Obecność i zainteresowanie wykazane przez świat techniczny w Polsce dzisiejszym kongresem, jest jeszcze jednym dowodem, że wiara w człowieka-technika ma swoje mocne podstawy (długotrwałe oklaski).

Na Kongres Techników nadeszły listy powitane od prof. Joliot, laureata nagrody Nobla i jego małżonki Ireny Joliot-Curie oraz dyrektora Paryskiego Instytutu Radowego, Teisiera.

KATOWICE (PAP). W dalszym ciągu obrad Kongresu Techników w Katowicach przystąpiono do obrad w 14 sekcjach branżowych. Kongres przyjął zasadę niewygaszania poszczególnych referatów. Prace sekcji zakończą się w połowie trzeciego i ostatniego dnia Kongresu, po czym na końcowym plenarnym posiedzeniu przedstawione zostaną wnioski.

Kongres zakończony został przemówieniem rektora Akademii Górniczej, Goetla, wzywającego do upowszechnienia nauk technicznych i podniesienia ich poziomu.

Narodowy plan gospodarczy (5)

Przemysł węglowy

Przemysł węglowy, jako przemysł kluczowy, jako ta gałąź naszego życia gospodarczego, od której w zasadniczym stopniu zależy możliwość wykonania planu przez pozostałe przemysły, musi specjalnie skrupulatnie obliczyć swe możliwości, zbadać siły, przewidzieć wszystkie ewentualności, by wywiązać się należycie z przewidzianych planem obowiązków.

Według wyciecznych Narodowego Planu Gospodarczego nasz przemysł węglowy powinien w okresie planu wykazać następujący rozwój produkcji węgla: 1946 r. — 46 mil. ton wydobycia, 1947 r. — 57,500 tys. ton, 1948 r. — 67,500 tys. ton, 1949 r. — 77,500 tys. ton. Przy specjalnie sprzyjających warunkach istnieje możliwość przekroczenia tych norm aż do 60 mil. ton w 47 r., 70 mil. ton w 48 r. i 80 mil. ton w 49 r. Dla porównania trzeba dodać, że przed wojną w 1938 r. wy-

dobywaliśmy rocznie 38,100 tys. ton węgla.

Znacznie szybszy wzrost przewiduje plan w produkcji brykietów. W 1938 r. produkcja brykietów wynosiła 209 tys. ton, w bież. roku podniosła się do 520 tys. ton, a w ostatnim roku realizacji planu powinna osiągnąć 2,100 tys. ton brykietów rocznie.

Wykonanie zamierzonego planu zrealizowane zostanie pod trzema warunkami. W pierwszym rzędzie zależne jest to, czy potrzebne materiały i maszyny zostaną dostarczone w odpowiednich ilościach i w odpowiednim czasie. Urządzenia techniczne na eksploatowanych przez nas kopalniach są w wysokim stopniu przestarzałe i wymagają one modernizacji i remontu. Ponieważ w własnym zakresie nie jesteśmy w stanie zapewnić de-

stawy dla kopalni dostatecznych ilości nowych urządzeń, skazani jesteśmy na import z zagranicy. Dostawę tę zapewniły nam ostatnio kraje importujące węgiel i należące do Europejskiej Organizacji Węglowej (ECO).

Innym warunkiem realizacji planu jest konieczność zmobilizowania, niezbędnych dla wydobycia planowanych ilości węgla, pracowników. Jak piszemy na innym miejscu, przemysł węglowy zgłasza zapotrzebowanie na okres trzyletni około 120 tys. pracowników, którzy powiększą obecne kadry oraz zastąpią zatrudnianych dziś jeńców niemieckich.

Wreszcie w związku z drugim warunkiem wyłania się warunek trzeci, konieczność przygotowania odpowiedniej ilości mieszkań dla nowych pracowników. Widzimy więc, że zaspokojenie wyżej wspomnianych potrzeb leży w zakresie przekraczającym kompetencje przemysłu węglowego. Spelnienie np. drugiego warunku uzależnione jest od ogółu społeczeństwa, które w zrozumieniu, że produkcja przemysłu węglowego w

środkowo-europejskiego na falach 19,07; 19,53; 25,47; 25,79 i 30,67 mtr. Lekcja ta będzie powtarzana dwukrotnie nazajutrz — we wtorki w audycji o godzinie 15.30 na tych samych falach oraz w dniu następnym, w środy w audycji o godz. 18.30 na falach 25,79; 30,74; 31,22 i 31,65 m.

Drugą następną lekcją będzie nadawana każdego czwartku w audycji o godz. 15.30 na tych samych falach. Lekcja ta będzie powtarzana dwukrotnie nazajutrz — w piątki w audycji o godz. 18.30 oraz w soboty o godz. 15.30.

ramach planu przewiduje się budowę nowych kopalni węgla „Ziemowit“, „Wesoła“, i „Gigant“, które zastąpią niektóre kopalnie, gdzie pokłady węgla są na wyczerpaniu.

Jak przedstawia się rozdział wydobycie węgla? W 1938 r. z 38 mil. ton wydobycie węgla przeznaczyliśmy na wywóz 12,2 mil. ton, a na potrzeby krajowe 25,9 mil. ton. Z ilości tej kopalnie i przemysł zużywały 15,7 mil. ton, koleje 3,4 mil. ton, reszta w ilości 6,8 mil. ton przeznacz. była na cele opałowe dla ludności. W bież. roku produkcja węgla przekroczy nieco 46 mil. ton. Eksport pochłonie około 14 mil. ton, na potrzeby krajowe więc zostanie 32 mil. ton. Ilość ta rozdzielona została następująco: na zużycie własne kopalni — 9,3 mil. ton, dla przemysłu 13,4 mil. ton, dla kolei 6,5 mil. ton, na opał 2,7 mil. ton.

Zwraca uwagę duże, bo niemal dwukrotnie większe zużycie węgla

przez kolejnictwo, które przecież w bież. roku dysponuje 55 proc. przedwojennej ilości parowozów, a ilością przewozów osobowych i towarowych osiąga poziom przedwojenny.

W ostatnim roku planu z ogólnej produkcji 80 mil. ton przeznaczają się na eksport 35 mil. ton, na zużycie własne kopalni 15 mil. ton, na potrzeby przemysłu 18,5 mil. ton, na koleje 7,5 mil. ton, i na cele opałowe 4 mil. ton. Cyfra 4 mil. ton przeznaczonych na opał dla ludności liczącej w 49 r. około 24 mil., wydaje się niewystarczająca zwłaszcza, że odczuwamy również brak drzewa opałowego.

Węgiel pozostanie w okresie najbliższych trzech lat naszą najpoważniejszą pozycją w handlu zagranicznym po stronie wywozu. Wartość eksportu węgla, obliczając 1 t. na 10 dolarów, wyniesie w 47 r. 200 mil. dol. wobec 298 mil. wartości całego eksportu, w 1948 r. 280 mil. dol. wobec 400 mil. dol. całego eksportu i w 49 r. 350 mil. dol. wobec 485 mil. dol. całego eksportu.

Przyszłość stosunków gospodarczych polsko-niemieckich

Niemcy w wyniku przegranej wojny, zdeorganizowania przemysłu i handlu, przestały się na razie liczyć jako partner w handlu zagranicznym. Już dziś jednak obserwujemy próby przywrócenia im jedności i samodzielności gospodarczej drogą zniesienia barier strefowych, próby uaktywnienia eksportu niemieckiego wzamian za import brakujących towarów, słowem próby regeneracji Niemiec w handlu zagranicznym. Dla Polski fakt ten w pełni uzasadnia potrzebę wypracowania na przyszłość własnej linii polityki gospodarczej, jaką kierować się będziemy w naszych stosunkach handlowych z Niemcami.

Przed wojną, szczególnie zaś przed wojną celną w 1925 r., udział Niemiec w naszych obrotach zagranicznych wyrażał się bardzo poważnym procentem. Obok tego zaś, nasz sąsiad zachodni grał rolę pośrednika w stosunkach handlowych Polski z innymi państwami. W ten sposób byliśmy uzależnieni gospodarczo od Niemiec, a wszelki zatarg gospodarczy w tych warunkach mógł przynieść nieobliczalne i dla nas niebezpieczne konsekwencje.

Wacław Jastrzębiowski, który zajmuje się m. in. zagadnieniem stosunków gospodarczych polsko-niemieckich i przygotowuje do druku pracę „Zagraniczna polityka gospodarcza Rzplitej” pisze trafnie: „W stosunku do Niemiec wszelką zależność uznać należy za niebezpieczną i złą. Dotyczy to przede wszystkim przyływu ludzi i kapitału. Przyływ ten najłatwiej nosić może w sobie zarodek przeniesienia się za granicę dyspozycji gospodarczej, na co w stosunku do Niemiec pozwolić nie możemy. W dziedzinie obrotów towarowych stanem zależności groziłoby, gdybyśmy jakieś istotne kategorie potrzeb kraju zaspakajali mieliby importem z Niemiec, pozostawiając odpowiedzialną lukę we własnym aparacie produkcyjnym, lub gdybyśmy zbyt jakiegos większego działu produkcji oparli w głównej mierze na eksporcie do Niemiec. Wobec Niemiec zatem nie powinno mieć miejsca stosowanie polityki handlu zagranicznego, opartej na uzupełnianiu się obu aparatów produkcyjnych, na ich specjalizacji i trwałym podziale pracy. Stosunki nasze z Niemcami ograniczyć się powinny głównie do bieżącej wymiany nadwyżek produkcyjnych, ślomie zróżnicowanej w sensie towarowym”.

Polityka hitlerowskich Niemiec bardzo sprytnie propagowała hasło specjalizacji krajów wschodniej i południowo-wschodniej Europy. Miały one przemysłowi niemieckiemu dostarczać surowców, siły roboczej i środków żywności, zarzucając całkowicie postulat industrializacji własnego kraju. Że w ślad za tym idzie utrata niezależności politycznej, nauczyła nas miniona wojna.

Postulat izolacji gospodarczej od Niemiec musi pociągnąć za sobą dalsze konsekwencje. Jeżeli nie chcemy współpracować z Niemcami i u nich zaspakajać naszych potrzeb, musimy znaleźć inne źródło ich zaspakajania. Cytowany już powyżej W. Jastrzębiowski proponuje stworzenie nowego „rejonu silnego zainwestowania” na terytorium czechosłowackim i polskim, na obszarze grawitującym ku węzłowi komunikacyjnemu Bramy Morawskiej, na podłożu istniejących tam bogactw naturalnych i znacznych urządzeń przemysłowych.

Za nawiązaniem ścisłych stosunków gospodarczych krajów Europy południowo-wschodniej i Polski przemawia fakt, że reprezentują one prawie jednakowy potencjał gospodarczy. Z drugiej zaś strony kraje te po wojnie dokonały u siebie zasadniczych reform społeczno-gospodarczych, które upodobniły ich struktury gospodarcze nawzajem do siebie. Wreszcie tak Polska, jak i kraje południowo-wschodniej Europy w równym stopniu

ŻYCIE GOSPODARCZE

Górniki polski zdaje egzamin

W pierwszych szeregach przy odbudowie Ojczyzny

Dnia 4 grudnia, w dniu świętej Barbary, przypało doroczne, tradycyjne święto górnika.

Górniki polski, który w tak trudnych i niebezpiecznych warunkach daje z siebie wszystko, by przyczynić się do dzieła odbudowy, zastąpił sobie w całej pełni na to, by jego święto znalazło żywy odzwierciedlenie w całym społeczeństwie. Dzięki wysiłkowi górnika bowiem wydobycie węgla wzrosło do rozmiarów, które pozwoliły odbudowującej się ze zniszczeń wojennych gospodarce polskiej uruchomić przemysł, zaopatrzyć ludność w opał, a nadto eksportować pewne ilości węgla za granicę wzamian za brakujące nam dziś jeszcze środki żywności, surowce i narzędzia produkcji.

W roku ubiegłym, w pierwszym roku po Wyzwoleniu, w ciągu 275 dni roboczych wydobyli górnicy łącznie 20.168.642 tony węgla. Na rok bieżący plan państwowy przewiduje wydobycie 46 milionów ton. Wykonanie tego planu w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy bieżącego roku przedstawia się następująco:

w styczniu wydobyto 3.600.391 t, w lutym 3.284.778 t, w marcu 3.770.536 t, w kwietniu 3.742.091 t, w maju 3.709.402 t, w czerwcu 3.530.408 t, w lipcu 4.082.267 t, w sierpniu 4.196.608 t, we wrześniu 4.154.875 t, w październiku 4.554.700 t, razem 38.626.056 ton. Do pełnego zrealizowania planu państwowego trzeba, by wydobycie za listopad i grudzień wyniosło około 7.330.000 ton. Ponieważ w ubiegłym miesiącu według niekompletnych jeszcze obliczeń, wydobycie węgla przekroczyło prawdopodobnie 5 milionów ton, plan nie tylko zostanie wykonany w 100 procentach, ale i nawet poważnie przekroczony. Ten sukces możliwy był jedynie do osiągnięcia dzięki postawie górnika polskiego, który w trudnych warunkach powojennych, mieszkaniowych i aprowizacyjnych dał ze siebie wszystko. Wskazują na to cyfry ilustrujące stały wzrost przeciętnej dziennej wydajności przypadającej na 1 robotnika. Wynosiła ona z końcem ub. roku 0,897 tony. W ciągu bież. roku notowaliśmy stały jej wzrost, tak iż w m-cu październiku wydaj-

ność dzienna górnika wyniosła 1.066 tony.

Oczywiście, że osiągnięte dotychczas rezultaty nie mogą nas zadowolnić, tym więcej, że przy pełnym wykorzystaniu naszych możliwości wydobycia powinniśmy wydobywać 80 mil ton rocznie. Ten stan osiągniemy według planu trzyletniego dopiero w 1949 r. W tej chwili więc nasza produkcja węgla wynosi nieco ponad 50 proc. wydobycia przedwojennego na posiadanych przez nas kopalniach węgla.

W innych krajach europejskich, które przed wojną należały do naszych najbardziej poważnych konkurentów na rynku węglowym, sytuacja przedstawia się następująco. Francja — wyprodukowała w październiku br. 4.707.000 ton (we wrześniu

8.831.000 ton) tj. o 21 proc. mniej aniżeli wyniosła przeciętna miesięczna w 1938 r. Produkcja węgla w Belgii wyniosła w październiku 2.680.000 ton (we wrześniu 1.887 tys. ton) tj. 88 proc. produkcji przedwojennej. Produkcja Holandii wyniosła 804.000 ton tj. 74 proc. przeciętnej produkcji miesięcznej przed wojną. Produkcja węgla w Niemczech zachodnich wyniosła w październiku około 5.750.000 ton, co stanowi 51 proc. przeciętnej miesięcznej produkcji z 1938 r. Również i Anglia, największy przed wojną europejski dostawca węgla, zwiększa swe wydobycie zmierzając do osiągnięcia stanu przedwojennego.

Podane wyżej dane ilustrujące wydobycie węgla za granicą powinny stanowić dla nas podjęcie do dalszego zwiększenia wydobycia w celu utrzymania naszej obecnej pozycji na światowym rynku węglowym.

Zatrudnienie w przemyśle węglowym

Dalszy i szybki wzrost naszego wydobycia węgla uzależniony jest nie tylko od zwiększenia wydajności pracy i ulepszenia urządzeń technicznych w kopalniach, ale i od zwiększenia liczby górników.

Na początku bież. roku przemysł węglowy zatrudniał 216.589 osób, w tym pracowników fizycznych 197.061. Na przestrzeni 3 miesięcy cyfry te wzrosły do 242.668 osób, w tym pracowników fizycznych 218.398. Wzrost ten jednak nie jest wystarczający. Aby trzyletni plan państwowy mógł być zrealizowany trzeba, by stan załóg w kopalniach wzrósł w 1947 r. o 28.000 osób, w 1948 r. o 11.000 osób. Oprócz tego w okresie trzech lat trzeba będzie wymienić około 80.000 osób (jeńców niemieckich, kobiet, inwalidów itp.). Przemysł węglowy potrzebuje zatem na przestrzeni 3 najbliższych lat około 120.000 ludzi.

Zapotrzebowanie to pokryjemy z dwóch źródeł. Przede wszystkim należy zatrudnić w przemyśle cały pęty potencjał ludzki, który dziś przeleża w ścianach. W związku z tym należy przeprowadzić wielką akcję szkolenia zawodowego drogą tworzenia szkół i kursów zawodowych. Taki też plan nakreślony został na

drugim zjeździe przemysłowym Ziemi Odzyskanych we Wrocławiu.

Drugim źródłem, z którego czerpiemy siły robocze dla przemysłu węglowego, są nasi rodacy poza granicami kraju, w pierwszym rzędzie we Francji, gdzie oddawna przebywały masy wykwalifikowanych górników polskich. Już w październiku 1945 r. przeprowadziliśmy wstępną akcję wywiadowczą we Francji. Przedstawiciele górników polskich odnieśli się do problemu reemigracji nie tylko pozytywnie, ale niejednokrotnie z wielką radością. Pierwszy transport górników polskich z Francji w liczbie 155 górników (z rodzinami 566 osób) przybył do kraju 21 maja br. Do końca października tego roku przybyły z Francji łącznie 32 transporty górników. Objęły one 4.795 rodzin liczących 18.056 osób, w tym 4.837 górników i 465 innych pracowników przemysłu węglowego. Transporty te rozmieszczono następująco: 17 transportów — 9.701 osób w dolnośląskim zjednoczeniu przem. węglowego; 6 transportów — 3.349 osób w zakładowym zjedn. przem. węglowego; 5 transportów — 2.761 osób w gliwickim zjedn. przem. węgl.; 2 transporty — 1.140 osób w bytomskim zjedn. przem. węgl. i 2 transporty — 1105 osób w rudzkim zjedn. przem. węglowego. Wszystkie kopalnie, które zostały zasilone przez naszych rodaków z Francji, zgotowały im niezwykle uroczyste przyjęcie. Przybyli górnicy otrzymali przygotowane mieszkania, niejednokrotnie, jak np. w obrębie wałbrzyjskim, całe wille. Na rok przyszły przewiduje się sprowadzenie z Francji dalszych 10 000 górników z rodzinami, co da Polsce około 50 000 nowych obywateli.

Oczywiście reemigracja górników związana jest ściśle z zagadnieniem mieszkaniowym na Śląsku. Przygotowanie odpowiedniej ilości mieszkań drogą remontu uszkodzonych domów oraz budowaniem nowych osiedli, stanowi poważną troskę dla kierownictwa przemysłu węglowego. Zagadnienie to rozwiązane być musi pozytywnie, musimy bowiem jak najlepiej przyjąć naszych reemigrantów, którzy deklarują powrót do kraju, godząc się wielokrotnie na gorsze warunki materialne u nas, aniżeli mieli za granicą.

Ulgi podatkowe dla rzemieślników

W celu zachęcenia rzemieślników do szkolenia uczniów rozważana jest sprawa wprowadzenia ulg podatkowych przy wymiarze podatku dochodowego dla tych rzemieślników, którzy wykażą, że kształcą uczniów z wynikiem dodatnim i będą posiadali odpowiednie zaświadczenie Izby Rzemieślniczej.

Nowelizacja ustawy

o upaństwowieniu przemysłu

Na radę Ministrów wniesiono projekt nowelizacji ustawy o upaństwowieniu przemysłu. Projekt noweli przewiduje, że ogłaszanie wykazów przejmowanych przez państwo przedsiębiorstw będzie trwało do dnia 31 marca 1947 r. Do tego terminu nastąpi również reprivatyzacja przedsiębiorstw znajdujących się pod zarządem państwowym, a nie przejętych przez państwo.

Skandaliczne marnotrawstwo

zostanie ukarane

Departament Kontroli Min. Aproprowizacji i Handlu wykrył, że w Czechostrawie uległo zepsuciu 10.900 kg mąki i 2.800 kg kaszy manny, w powiecie Iłża 8 ton ziemniaków, w Warszawie 910 kg sera, w Białymstoku 619 kg ryb.

Oprócz tego ujawniono szereg kradzieży, m. in. kradzież 1.270 kg winogron węgierskich oraz 14.600 sztuk papierosów amerykańskich w Rzeszowie.

Francuski plan

odbudowy gospodarczej

Ogłoszony w Paryżu plan gospodarczy odbudowy Francji na najbliższe 4 lata pozostawia inicjatywę prywatnej dzieło odbudowy, nakreślając tylko jej granice i kierunek.

Wydatki na realizację planu wyniosą 4 miliardy dolarów rocznie.

W r. 1950 produkcja francuska powinna dorównać produkcji z 1939 roku.

Okrety z żelbetonu

Jak donoszą pismo szwajcarskie „Technik” w Stanach Zjednoczonych wybudowano 104 okręty z żelbetonu. Okrety te o długości 112 mtr, zanurzeniu 8 metrów posiadają 10.900 ton wyporności (4.400 tonażu). Koszty budowy w porównaniu z okrętami stalowymi były niewiele więcej te same, oszczędność na żelazie jednak wyniosła 20 — 40 proc., okres życia okrętu żelbetonowego dłuższy aniżeli stalowego, koszty utrzymania mniejsze. Praktyka wykazała, że okręty te mają dużo więcej zalet niż okręty stalowe.

Piece dla fabryki

benzyny syntetycznej

11 barek i 2 holowniki polskie wiozą z portu Riesa w Niemczech przez Łabę i Odrę do Gliwic 60 pieców dla fabryki benzyny syntetycznej w Oświęcimiu. Piece te nie mogły być przysłane koleją, ze względu na ich ciężar i wielkość. Ciężar każdego pieca wynosi 42 tony, wysokość 4 metry.

Wysokie koszty administracyjne

w państwowych zarządach przemysłowych

Następstwem upaństwowienia wielkiego i średniego przemysłu w Polsce jest powstanie wielkiej ilości różnych instytucji państwowych, których zadaniem jest administracja przejętych przedsiębiorstw. Taka struktura organizacyjna spotyka się już dziś z wielu stron z coraz wyraźniejszą krytyką.

Ciekawym przyczynkiem do tego zagadnienia jest informacja, jaką zamieściło „Życie Gospodarcze” w artykule mgr Horoszkiewicza pod tytułem „Organizacja władz gospodarczych w Polsce”. Koszta utrzymania administracji Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego wynoszą 48.398 milionów złotych, podczas gdy wydatki na te cele Zarządu Centralnego Min. Spraw Zagranicz-

nych wynoszą 32.657 milionów zł, a Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej 38.725 milionów zł.

Nieproporcjonalnie wysokie koszty administracyjne są zjawiskiem obserwowanym u nas we wszystkich zarządach przemysłowych. Obciążają one poważnie koszty produkcji uniemożliwiając wydatniejszą obniżkę cen. Warto by rzeczywiście ten stan rzeczy zmienić.

Trzeba dodać, że Czechosłowacja, która po upaństwowieniu swego przemysłu wprowadziła podobną do naszej strukturę organizacyjną, dzisiaj, właśnie ze względu na zaobserwowaną biurokratyzację i przerosty personalne, dokonuje w tej dziedzinie zasadniczych przemian.

pnia zainteresowane są w obronie przed penetracją obcych kapitałów. W tym zespole państw współpracujących na odcinku gospodarczym, główna rola przypadłaby Polsce i Czechosłowacji. Chodzi więc o to, aby stosunki polsko-czeskie zostały wreszcie uregulowane, właśnie w oparciu o gospodarczy punkt widzenia, przy odsunięciu na plan dalszy momentów politycznych.

W. Jastrzębiowski stawia następujący program: „Ścisłe zacieśnianie stosunków gospodarczych z Czechosłowacją i innymi krajami południowo-wschodnimi rozumiem, jako daleko posunięte skoordynowanie polityk gospodarczych, zachowujących swą odrębność. Nie ważne są takie lub inne formy organizowania współpracy

gospodarczej. Ważna jest decyzja uzyskania form koordynujących programy inwestycyjne, rozszerzenie możliwości rozwojowych każdej ze stron przez częściowe postawienie jej do dyspozycji ryneków drugiej strony. Zwłaszcza zaś decyzja współpracy w trwałym uniezależnieniu się od Niemiec środkami nie tyle negatywnymi co czynnymi, poprzez utworzenie wspólnego „rejonu silnego zainwestowania” jakim Niemcy w stosunku do nas były od dawien dawna, a nie wykluczone, że mogą stać się ponownie. Dobrze jest dla nas to, co oznacza niszczenie w Niemczech wchodzących tu w grę wartości. Ale równie dobrze jest to, co przyczynia się do narastania analogicznych wartości na naszych własnych terytoriach”.

Uchwała w sprawie normatywów środków obrotowych

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów powziął uchwałę w sprawie normatywów środków obrotowych, przemysłowych i handlowych przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw prowadzonych pod zarządem lub przy współudziale finansowym państwa.

Uchwała ta ma na celu ustalenie zapotrzebowania na ogół środków obrotowych, co w związku z pracami nad dalszym ustaleniem planu odbudowy jest rzeczą niezbędną. Normatywna wielkość środków obrotowych oznacza stan każdorazowego zapasu materiałowego oraz rezerw płatniczych niezbędnego dla prawidłowego toku

pracy przedsiębiorstwa. Stan ten winien zabezpieczać całkowity cykl produkcyjny lub obrotowy przedsiębiorstwa w planowanym okresie. Przez porównanie stanu faktycznego z normatywnymi otrzymana się wysokość nadwyżki lub niedoboru środków obrotowych.

Na rok 1947 normatywy winny być ustalone do dnia 1-go lutego 1947 r. Do dnia 1 marca 1947 r. poszczególne ministerstwa obowiązane są przedłożyć Komitetowi Ekonomicznemu Rady Ministrów wnioski, wynikające ze zbadania stanu środków obrotowych w przedsiębiorstwach.

Z cyklu: Nasze wywiady

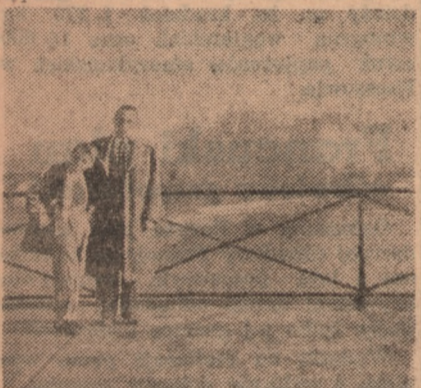
Francja - Polska

Mr. Jacques Leguebe za pośrednictwem „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” przesyła wyrazy szczerzej sympatii dla całej Polski

SOPOT, w grudniu Hotel „Polonia” i „Grand-Hotel” w Sopocie stały się siedzibami dyplomatycznymi. I tam i tu przed hotelami stoją eleganckie limuzyny z magicznymi literami CD (Corps Diplomatique) lub CC (Corps Consulaire), i tam i tu sporo dyplomatów, konsułów, kapitanów okrętowych, a Sopot staje się jakby przedsiönkiem Polski, gdyż cudzoziemcy przybywają do Gdyni zazwyczaj drogą morską, a najczęściej przez Szwecję.

Tym razem Pierwszy Konsul Francji w Szczecinie — p. Leguebe przybył wraz ze swoją sympatyczną rodziną aż z egzotycznego Meksyku, gdzie przez parę lat był sekretarzem w Ambasadzie Francuskiej. Konsul jest z zawodu oficerem, dużo wdział, dużo podróżował i Jego wrażenia z Gdyni są bardzo pochlebne i miarodajne.

Konsul jest wprost zachwycony ruchem portowym w Gdyni, odbudową miasta i szczęśliwy, że ma przed sobą zaszczepioną misję urzędowania w polskim Szczecinie, jeszcze specjalnie dlatego, że nie może, rzecz prosta, darować Niemcom przeżytych cierpień, gdyż podczas wojny stracił we Francji, Belgii i Luxemburgu przeszło 20 osób najbliższych krewnych.

Konsul Leguebe z synem.

Szczecin, ze względu na swoje centralne położenie, sąsiedztwo Danii i dzięki stoczniom, fabrykom, elewatorom — ma wszelkie szanse rozwoju w niedalekiej przyszłości i przedstawia się Panu Konsulowi w najlepszych barwach.

— Na razie — mówi — kupujemy mieszczynie tylko sto tysięcy ton węgla polskiego, lecz sądzę, że stosunki gospodarcze polsko-francuskie powinny się rozwinąć w bardzo szybkim tempie.

Pan Leguebe powiada dosłownie: „Po kilku latach nieobecności w Europie jesteśmy niewymownie szczęśliwi, moja małżonka i ja, że możemy znowu nawiązać z Europą kontakt, szczególnie z krajem, który jest tradycyjnie i serdecznie z nami za-

przyjaźniony, tym bardziej, że Polska stała się razem z Francją największą ofiarą germańskiego barbarzyństwa. Ja mam wrażenie, że z polskiego Szczecina będę mógł podać reke-

*Per l'intermediaire de l'„I.K.P.” j'adresse a tous nos amis polonais un salut chaleureux, formel et de conviction sans nos efforts a developper notre vieille amitie
Sopot, le 29 Novembre 1946
Leguebe*

swoim rodakom znał Renu, którzy tam czuwają nad całością naszych granic. Za pośrednictwem „IKP” przesyłam naszym polskim przyjaciółm

gorące pozdrowienia, obiecując poświęcenie wszystkich moich wysiłków i dążeń dla pogłębienia naszej starej zażyłej przyjaźni.”
Żegnając się z Panem Konsulem,

odniosłem wrażenie, że ten młody jeszcze człowiek, mający jednak za sobą poważną szkołę dyplomatyczną, będzie w Szczecinie na właściwym

„IKP” rozmawia z pierwszym konsulem Francji w Szczecinie

Dnia 3. XII 1946 r. po kółkich, ciężkich cierpieniach zmarł mój najukochańszy syn, nasz brat i wujek
sp. Adolf Wojnarowski
współwłaściciel firmy S. Wojnarowski i Syn
przeżywszy lat 34
O czym powiadamy w głębokim smutku
ojciec, siostra i brat
Pogrzeb odbędzie się dnia 6 XII 1946 r. kaplicy cmentarza Nowofarnego Bydgoszcz, Katowice 1731

Na marginesie wizyty Schumachera w Anglii Niebezpieczna gra socjalizmu niemieckiego

Socjaldemokracja niemiecka w 1914 roku — Rewolucja w Niemczech w 1918 roku — Socjalizm niemiecki jako pomost do nowych rządów nacjonalistycznych

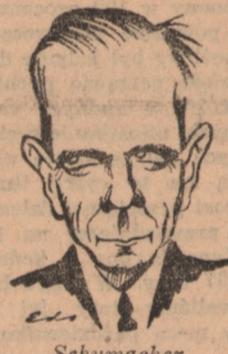
Nowy „wódz” Niemiec „demokratycznych” dr Kurt Schumacher, którego skandaliczne wystąpienia w Anglii znane są już naszym Czytelnikom, urasta w oczach niemieckich do roli nowego mesjasza „narodu panów”. Daleko zaszyły już sprawy, skoro taki Schumacher jako reprezentant narodu pokonanego może pozwolić sobie na pouczenie zwycięzców, i to na ich własnej ziemi, jak powinni postępować z pokonanymi, za co darzy go się nawet oklaskami, jak to było w starym uniwersytecie brytyjskim Cambridge, gdzie synowie lordów i magnatów angielskich z zachwytem wysłuchiwali wywodów „marksisty” niemieckiego.

Kto zna historię socjaldemokracji niemieckiej, nie zdziwi się temu, co wyprawiają dziś jej przywódcy. Socjaldemokracja niemiecka zawsze o wiana była duchem nacjonalistycznym. Pamiętamy dobrze choćby taki rok 1914, kiedy socjaliści niemieccy stanęli w jednym szeregu z entuzjastami wywołanej przez imperialistów wojny, uchwalali wspólnie z militarystami niemieckimi i junkrami pruskimi kredyty wojenne i zgłaszali się ochotniczo na front, gdzie ofiarnie ginęli za cesarza, jak np. poseł do Reichstagu Frank, który w oczach socjaldemokratów urosł do symbolu patriotyzmu niemieckich socjalistów.

Socjaldemokraci niemieccy już przed pierwszą wojną światową audyencje u cesarza Wilhelma uważali dla siebie za zaszczyt. Gdy w innych krajach europejskich socjaliści byli naprawdę socjalistami, przepojeni ideami programu marksistowskiego, do zrealizowania którego dążyli wszelkimi siłami — w Niemczech socjaliści w pierwszym rzędzie służyli cesarzowi i Rzeszy, a potem dopiero troskali się o Drugą Międzynarodówkę, w której umiejętnie wykorzystywali duże swe wpływy na rzecz zabobnej polityki cesarskich Niemiec. Byli oni w Międzynarodówce Amsterdamskiej bliźniymi „wilkami w owczej skórze”, usypiającymi czujność innych narodów europejskich. Zaskoczenie Francji w 1914 r. przez armie niemieckie w dużej mierze umożliwiło stanowisko socjaldemokracji niemieckiej, która głosząc wobec świata, że do wojny nie dopuści, w rzeczywistości bardzo daleko była od pacyfizmu, jaki np. cechował socjalizm francuski. A że była w Niemczech bardzo silna (w Reichstagu na 397 posłów, socjaliści mieli aż 110), uwierzyli w te perfidne deklaracje swoich towarzyszy niemieckich socjaliści francuscy, którzy zgodnie z uchwałami swojej Międzynarodówki przeciwstawiali się militarnym we Francji do ostatnich chwil, a co przywódcą socjalistów

francuskich Jaures w przededniu wybuchu wojny przypłacił życiem.

Socjaldemokracja niemiecka, trzeba to przyznać, w 1918 r. uratowała naród niemiecki przed okupacją koalicyjną i cięższymi warunkami pokoju przez wywołanie rewolucji i obalenie monarchii. Był to nowy „tręk” socjaldemokracji niemieckiej. Dowiodło to stanowisko tej partii w chwilach, kiedy lewe skrzydło partii wraz z niezależnymi socjalistami i komu-

Schumacher

nistami wzięło rewolucję na serio dążyło do utrwalenia jej zdobyczy. Znajdujący się wówczas u steru republiki przywódcy socjaldemokratyczni Ebert, Scheidemann i Noske — jak wiemy — krwawo stłumiły wszystkie próby ugruntowania władzy rządów lewicowych w Niemczech, a przywódców prawdziwej rewolucji Karola Liebknechta i Różę Luxemburg aresztowali po to, aby ich podczas przewożenia do więzienia zamordować. Za to socjaldemokracja nie-

szkaniów, posiada kopalnie srebra, nafty, węgla, plantacje bawełny itd. Naród pracowity, inteligentny, posługuje się językiem hiszpańskim i co prawda jest dość krewki, no i pełen tropikalnego temperamentu. Stolica Meksyku jest w stu procentach nowoczesnym komfortowym miastem, również i Guadaluajara, a port Veracruz w Zatoce Meksykańskiej należy do najruchliwszych portów światowych.

Po zorganizowaniu Konsulatu w Szczecinie Pan Leguebe wyjechał do Warszawy.

Ogółem mamy na Wybrzeżu już trzech konsułów francuskich: Gdynia, Gdańsk i Szczecin. M. Berlacki.

miecka zaskarbiła sobie dożgonną wdzięczność wszystkich elementów burżuazyjnych, z którymi Ebert i Scheidemann rychło znaleźli wspólny język i z którymi wspólnie zlikwidowali wszystkie pozostałości rewolucyjnej.

Dzisiejszy Schumacher wiernie kroczy śladami swoich „wielkich” poprzedników. Jak oni, prowadzi przede wszystkim robotę na rzecz nacjonalizmu niemieckiego. Socjalizm niemiecki nigdy nie był czerwony. Nazywano go często ironicznie — i słusznie — różowym. Obecnie po prostu socjalizm czarno-biało-czerwony, po prostu lewicowa odmiana szowinizmu niemieckiego. Z takiego socjalizmu i z takim człowiekiem o wyraźnych zapędach wodzowskich jak Schumacher, prowadzi prosta droga do jakiejś nowej odmiany hitlerizmu.

Czy Anglicy, hodując nowy wród na ciele europejskim, sądzą, że im to wyjdzie na zdrowie, że skłóci i osłabi tylko Europę? Obawiamy się, że i tym razem Anglicy przeliczą się tak, jak przeliczyli się po pierwszej wojnie światowej. I wtedy uwierzyli w szczerotę demokratycznego nawrócenia Niemiec, jak wierzą dziś w deklamacje demokratyczne Schumachera.

Może sobie na takie niebezpieczne eksperymenty pozwalać ostatecznie wyspiarska Anglia — nie mogą pa-trzyć na to obojętnie kontynentalne narody europejskie, a zwłaszcza narody słowiańskie z Polską na ciele i narody graniczące z Niemcami na zachodzie, zwłaszcza Francja i Belgia.

I dlatego wykorzystać musimy wszystkie stojące nam do dyspozycji drogi i środki, aby zdemaskować misternie zbudowane plany niemieckie i unieszkodliwić ich zagrażające Europie zakusy.

Państwowe Przedsiębiorstwo Składów Żelaza
SKŁAD W GNIEŹNIE ul. przy Rzeźni nr 4
Telefon 14-83
POLECA:
Żelazo płaskie
Żelazo kwadratowe
Blachy cynkowe
Blachy ocynkowane
Dźwigary

„MIKI”
Farby akwarelowe w guziczkach
o czystych barwach żywych kolorach poleca luzem, w asortymencie na paletach tekturowych.
„SPOŁEM”
Oddział Papierniczy w Warszawie, ul. Stawki 4, tel. 86-76
Wylączna sprzedaż hurtowa.
Odbiorcom zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem pocztowym

CENTRALA GOSPODARZA SPÓŁDZIELNI OGRODNICZYCH R. P.
Oddział w GDYNI, Mściwoja nr 3 — tel. 266-38
Magazyny i sprzedaż hurt., warszaw: Gdańsk, Chmielna 110
poleca po cenach hurtowych:
marchew — buraki — ogórki — cebule — suszone owoce — marmolady — dzemy — soki — wina i inne przetwory owocowe

Wykwalifikowana **kucharka**
do prowadzenia stołówki potrzebna zaraz
w Administracji IKP — Bydgoszcz
ul. Marszałka Focha nr 20
Zgłoszenia osobiste

Fabryka Artykułów Elektrotechnicznych
Inż. St. Ciszewski — pod Zarządem Państwowym
Bydgoszcz, Sobieskiego 1
zaangażuje:
3 techników z ukończoną co najmniej szkołą budowy maszyn w Grudziądzu lub równorzędną (1 technik do oddziału naszego w Nakle)
1 blacharza
1 ślusarza na konserwację inst. wodoc. i kanaliz.
Kandydaci proszeni są o zgłaszanie się do biura personalnego naszej fabryki w godzinach od 8—15

Kalendarzyk

Czwartek, 5 grudnia
 Katolicki: Juliana
 Słowiański: Pęcislawy
 Historyczny: 1655 — Szwedzi zajmują Toruń.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami, tel. 24-29).

* (a) Dnia 30 ub. m. w lokalu Woj. Urz. Inf. i Prop. odbyło się posiedzenie Egzekutywy Komitetu Propagandowego Bloku Demokratycznego, na którym wybrano przewodniczących poszczególnych sekcji: dr Kochmański — sekcja organizacyjna, mjr Malinowski — wydawnicza, mgr Goździk — imprezowa, pos. Jachowicz — transportowa, nac. Ziemkiewicz — administracyjno-finansowa. Biuro Komisji mieści się przy ul. Al. 1 Maja 30, I piętro, tel. 15-57, 35-86, 35-87.

* (a) Kolejowy Klub Wioślarski. Treningi basenowe w każdy poniedziałek i czwartek od g. 18-20 w przystani BTW ul. Floriana 6.

* KKS „Brda” — Sekcja juniorów. Treningi juniorów odbywają się w piątki od godz. 18-19-tej w sali gimnastycznej gimnazjum im. Staszica. Wszyscy bez wyjątku juniorzy są zobowiązani uczęszczać na treningi. Treningi starszych piłkarzy odbywają się w czwartki na sali WF i PW przy ul. Jagiellońskiej od godz. 19-21.

Dzisiaj koncert Chopinowski

Program dzisiejszego recitalu znakomitego pianisty Jana Ekiera (przebywającego do Bydgoszczy po raz pierwszy) zawiera m. in. pełną romantycznego czaru Balladę g-moll, „Barkarolę, Polonez As-dur, oraz szereg etюд, mazurków i walców. Pozostałe bilety do nabycia w kasie Pom. Domu Sztuki, Al. 1 Maja 20, w godz. 10-13 i 15-19.30.

WX rocznicę uchwalenia konstytucji ZSRR

(a) Interesujący odczyt o Konstytucji Radzieckiej połączony z koncertem muzyki polskiej i rosyjskiej pod dyr. p. T. Polańskiego odbędzie się dzisiaj 5 bm. o g. 19 w lokalu Tow. Przyj. Polsko-Rad. (Al. 1 Maja 46/4 I ptr.) w związku z 10 rocznicą uchwalenia Konstytucji ZSRR przez VIII Nadzwyczajny Zjazd Rady Delegatów.

Rocznica ta nie może być obojętna dla interesów Narodu Polskiego, ponieważ Konstytucja była jednym z czynników ogromnej potęgi ZSRR, która zdruzgotała niemiecko-faszystowski imperializm, dzięki czemu Polska zmartwychwstała. Doceniając wagę naszych sojuszników z Zachodu lecz ostatnie miesiące udowodniły, że najwierniejszym jednak sojusznikiem Polski jest Związek Radziecki.

Chociaż obowiązkiem naszym jest znać wrogów Narodu Polskiego, przede wszystkim jednak musimy poznać swoich przyjaciół.
 Wstęp na koncert bezpłatny.

Dzisiaj Balet Parnella

Sala OKZZ przy ul. Toruńskiej zgromadzi dziś o godz. 19-tej niewątpliwie wszystkich miłośników tańca artystycznego w najlepszym wykonaniu. Na scenie zobaczymy reprezentacyjny Balet Parnella z najlepszą parą taneczną Halama — Parnell, na czele.

Kilkunastoosobowy zespół przedstawi wielki program, złożony z trzech części, program, który na wszystkich dotychczasowych przedstawieniach zdobył najwyższe uznanie znawców.

Warto zaznaczyć, że pozostająca do dyspozycji ilość biletów w tej chwili jest już niewielka.

Z frontu Daniny Narodowej

(a) Pow. Spółdz. Roln.-Handl. „Samop. Chł.” w Bydgoszczy, wpłaciła tyt. Daniny Narodowej na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych w dniu 27 ub. m. kwotę 250.000 zł. Ponadto od pracowników tejże Spółdzielni wpłacono w dniu 3. 12. br. kwotę 28.304 zł.

Schwytni na gorącym uczynku

Kierownik Agencji Pocztovej w Bydgoszczy i urzędniczka okradali zagraniczne paczki

BYDGOSZCZ (re). W dniu 25 października br. mieszkanka Bydgoszczy Helena Maniowska otrzymała od brata swego z Ameryki paczkę, w której, jak się okazało po otwarciu, brak było dużej części zawartości. Na jej reklamację złożoną w Agencji Pocztovej nr 5, kierownik urzędu odpowiedział, że prawdopodobnie rzeczy te zginęły w urzędzie celnym. Takie wyjaśnienie nie zadowoliło Maniowskiej, która wiedziała, iż kierownik agencji Pawlaczyk, bardzo często wracał do biura po godzinach urzędowych i przebywał tam z jakąś kobietą do godz. 21. Na jej polecenie Edward Maniowski roztoczył wraz ze swoim kolegą dyskretną obserwację Pawlaczyka.

Obserwacja ta dała niespodziewane rezultaty. Mianowicie 2 listopada br. zauważyli oni, iż kierownik agencji i wspomniana kobieta wybierają z paczek bieliznę i paczkę te ponownie zaszywają. Jeden z obserwujących pobił powiadomić o zaobserwowanym fakcie MO, a drugi w dalszym ciągu pilnował wyjścia z agencji. Zauważywszy wychodzącą kobietę z workiem zatrzymał ją i polecił wrócić do urzędu, w którym w chwilę później zjawili się funkcjonariusze MO w celu przeprowadzenia rewizji. Wynik jej dał oczekiwane rezultaty. Znalaziono część kradzionych z paczek rzeczy, pozostała zaś część ujawniono w mieszkaniach zatrzymanych.

Aresztowani 58-letni Pawlaczyk Władysław, kierownik Agencji Pocz-

tovej nr 5 i Goerke Maria, 34-letnia urzędniczka pocztowa przyznali się do winy. Pawlaczyk rozpoczął kradzież z paczek już w październiku ub. roku. W tym czasie nadeszły dwie 5-kg paczki na nazwisko niej. Kulażyńskiego, wzgl. Kurażyńskiego której nie można było mu doręczyć z powodu wyprow. się spod podanego adresu. Korzystając z tej okazji Pawlaczyk paczkę te przywłaszczył sobie i zaniósł je na przechowanie do Goerke. Ponieważ jednak kradzież całych paczek przedstawiała duże niebezpieczeństwo, wspólnicy umówili się, iż będą wybierać z przesyłek pocztowych tylko najpotrzebniejsze i najcenniejsze rzeczy. Realizując ten plan Pawlaczyk i Goerke rozpruli i okradli 7 zagranicznych paczek.

Akt oskarżenia zarzucał wymienionym przywłaszczenie całego sze-

regu części odzieżowych i dużej ilości produktów żywnościowych, a m. in. smalcu, kakao, goździków, mydła itp.

Oboje oskarżeni przyznali się do winy i w wyniku przewodu sądowego zostali skazani: Pawlaczyk na 6 lat więzienia i 3 lata utraty praw, a Goerke na 5 lat więzienia i 2 lata utraty praw.

W motywach wyroku sąd zaznaczył, że nie znalazł dla oskarżonych żadnych okoliczności łagodzących. Ich przyznanie się do winy było koniecznością, gdyż zostali oni przyłapani na gorącym uczynku. Przystępczy czyn podrywał autorytet urzędów polskich i był wysoce niemoralny w stosunku do okradanych osób, znajdujących się w gorszej sytuacji od oskarżonych, którzy pobierali za swą pracę pensje i różne dodatki związane z ich funkcją.

Konkurs na projekt cmentarza bohaterów

BYDGOSZCZ (tim). Miasto nasze jest jednym z pierwszych w kraju, które obywatelom swoim pomordowanym przez Niemców w roku 1939 urządziło cmentarz honorowy. Cmentarz ten znajdujący się na Wzgórzu Wolności przy ul. Toruńskiej w chwili obecnej jest w trakcie rozbudowy i posiada jeszcze wiele niedociągnięć natury architektonicznej, które z uwagi na charakter cmenta-

rza oraz dostrojenie do panoramy miasta muszą jak najrychlej zniknąć.

Z uwagi na to Komitet Uczczenia Ofiar Mordów Hitlerowskich projektuje rozpisanie konkursu na projekt reprezentacyjnego cmentarza uwzględniający wszystkie wady i zalety Wzgórza Wolności. Do wzięcia udziału w konkursie zaproszeni zostaną najwybitniejsi urbaniści z woj. Pomorskiego i in. Równocześnie Komitet zwróci się do społeczeństwa z apelem wzywając o wypowiedzenie się w kwestii nazwy cmentarza i w kwestii problemu czy groby mają mieć charakter indywidualny czy też zbiorowy, oraz czy miały być sypane, z kamienia lub też w formie pomników.

Spółcześnie zatem będzie miało decydujący wpływ na prace urbanistów przy projektowaniu planu. Jako nagrody dla urbanistów za najlepszy projekt przewiduje się wysokie kwoty pieniężne. Bliższe szczegóły konkursu podane zostaną przez Komitet w najbliższych tygodniach.

Komunikat Nr 2 Okr. Komisji Wyborczej w Bydgoszczy

Okręgowa Komisja Wyborcza nr 25 w Bydgoszczy urzęduje w lokalu Al. 1-go Maja 30, II-gie piętro.

Godziny przyjęć dla interesantów od 10-12-tej. Telefony: Przewodniczący — 38-99, Sekretarjat — 39-01, Instruktor Okręgowej — 39-00 Ref. Transportowy — 39-02.

* MUZEUM MIEJSKIE otwarte codziennie od g. 10-16, w niedzielę i święta od g. 11-14

O poparcie inicjatywy prywatnej

BYDGOSZCZ. Zagadnienie inicjatywy prywatnej jest jednym z najbardziej interesujących ogół społeczeństwa polskiego. W Bydgoszczy odbyło się plenarne zebranie gdańskiej Izby, obejmującej zasięgiem swego działania województwo gdańskie i pomorskie. Przy licznych udziałach radców trzech sekcji: handlowej, przemysłowej i żeglugo-portowej zebranie powzięło szereg rezolucji, poświęconych aktualnym bolączkom sektora prywatnego.

Sekcja przemysłowa wysunęła rezolucję o konieczności włączenia przedsiębiorstw prywatnych do ogólnego planu produkcji krajowej, przez co przedsiębiorstwa te będą mogły otrzymać przydziały surowców i materiałów pomocniczych.

W odniesieniu do zagadnień eksportu uchwalono rezolucję, domagającą się dopuszczenia sektora prywatnego, który posiada specjalne możliwości eksportowe, ze względu na długoletnie doświadczenie przedwojenne i kontakty, oraz wzywając do zmiany relacji przeliczeniowej

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI (Al. 1 Maja)
 Czwartek, piątek i sobota: Madame Sans-Gêne.

TEATR POLSKI (Grodzka 14)
 Czwartek, piątek i sobota: Rozkoszna dziewczyna.

TEATRY ŚWIETLNE: Pomorzanie: A imię ich milion. Polonia: Romans pajaca. Orzeł: W okowach lodu. Wolność: Zygmunt Kłowski. Bałtyk: Niebo jest dla was.

INNE IMPREZY: Czwartek — Pomorski Dom Sztuki: Recital chopinowski J. Ekiera, Sala OKZZ g. 19: Balet Parnella. Al. 1 Maja 46/4 g. 19: W 10 rocznicę uchwalenia Konstytucji ZSRR. Piątek: Sala OKZZ g. 19. Balet Parnella.

DYŻURY APTEK: Apteka Piastowska, ul. Sniadeckich 51, tel. 22-42. Przy Pl. Teatralnym, ul. Marsz. Focha 10, tel. 19-62.

Na radiowej falie

ROZGŁOŚNIA POMORSKA Piątek, 6 grudnia

6.00 Transm., 8.50 Aud. dla szkół „Zagospodarujemy Ziemię Odzyskaną” opr. W. Starkowski — Toruń, 9.10 Muz. por. 9.45 Dykt. progr. dla radiowców, 11.57 Transm., 14.00 Inf. miejsc. 14.10 Muz. operetk., 14.50 Pog. akt. w opr. Fr. Bzomowej, 15.00 Transm. 22.15 Konc. ork. PR pod dyr. A. Rezlera z udz. L. Nawary-Nowosada. 22.50 Transm. 23.30 Konc. 23.55 Zak. aud.

Życia Stronnictwa Pracy

W dniu 9. 12. br. o g. 18 w lokalu Stronnictwa Pracy w Bydgoszczy, przy ul. Jagiellońskiej 2 II ptr. odbędzie się konferencja Zarządów Kół SP na miasto i powiat Bydgoszcz.

Z powodu ważności spraw, stojących na porządku dziennym, a między innymi sprawozdania z odbytego Kongresu, przybycie Zarządów Kół jest obowiązkowe.

Za Zarząd SP na miasto i powiat Bydgoszcz (→) M. Roszak, prezes

Skutki upadku z dużej wysokości

BYDGOSZCZ (es). W ub. poniedziałek niedobry los dotknął p. Aleksandra Dzierżawskiego (Fabryka Sklejek, ul. Fordońska 116), D. pracując na wysokości 3,5 m, skutkiem nieuwagi lub też niedostatecznego zabezpieczenia miejsca pracy upadł, doznając ogólnych kontuzji zewnętrznych. Stan zdrowia D. jest zadowolający.

BKS Polonia Sekcja Motocyklowa

Walne zebranie Sekcji Motocyklowej BKS Polonia odbędzie się dnia 9 bm. o g. 18.30 w sali restauracji Domu Rzemieślniczego przy ul. Jagiellońskiej.

Ze względu na sprawy zasadniczej wagi obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Za kilka dni ukaza się choinki

BYDGOSZCZ (lit). Już za kilka dni na terenie naszego miasta pojawią się w sprzedaży pierwsze choinki gwiazdkowe. W tym roku akcją rozsprzedaży zajmie się Komitet Uczczenia Ofiar Mordów Hitlerowskich przeznaczając czysty dochód na urządzenie gwiazdki dla wdów i sierot po pomordowanych przez Niemców w czasie okupacji. Komitet zamierza sprowadzić do miasta około 5000 drzewek, które sprzedawane będą w wyznaczonych punktach miasta.

Celem niedopuszczenia do sprzedaży drzewek, skradzionych w okolicznych lasach punkty sprzedaży wydawać będą kupującym zaświadczenia kupna stwierdzające prawne ich nabycie. Funkcjonariusze MO otrzymują nakaz ścisłego kontrolowania.

Pocad prawnych

bezpłatnie członkom Stronnictwa Demokratycznego udzielają adwokaci w lokalu Stronnictwa

w każdą sobotę od godz. 15-16

Biblioteka TUR w RDK

BYDGOSZCZ (i). Zarz. Woj. TUR w Bydgoszczy zorganizował tzw. Biblioteki Ruchome, które rozsyła w teren do swych Oddziałów, które starają się aby jak największy procent miejscowej ludności bezpłatnie korzystał z książek.

W chwili obecnej TUR rozporządza 20 kompletami, z których każdy zawiera 100 tomów.

Ponadto na terenie miasta powstała Biblioteka stała, zaopatrzona w najnowsze dzieła literatury pięknej i naukowej (przeszło 1000 tomów). Tak jak inne biblioteki zaspakajając będzie potrzeby czytelnictwa mieszkańców Bydgoszczy, z tą jednak różnicą, iż korzystanie z niej będzie bezpłatne.

Z Bibliotekę korzystają mogą członkowie: TUR, PPS, PPR, OKZZ oraz bratnią organizację młodzieżową. Biblioteka mieści się w gmachu RDK, Al. 1 Maja 14 i jest otwarta w dni powszednie w godz. od 16 do 19-tej.

Zapisy przyjmuje się codziennie od 16 do 19. Wszelkich informacji udziela bibliotekarka.

nia prawnego nabycia drzewek. Ceny choinek za sztukę wynosić będą prawdopodobnie od 80-150 zł.

Święto kupiectwa polskiego w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ (ea). W tych dniach kupiectwo polskie w całym kraju obchodzi swe święto. W Bydgoszczy obchód tego dnia wyznaczono na 8 grudnia.

Uroczystości rozpoczną się nabożeństwem, które w kościele farnym o godz. 10.15 celebrować będzie ks. prob. prof. Hanelt. Okolicznościowe kazanie podczas Mszy św. wygłosi znany kaznodzieja ks. dr superior Wantuchowski.

Po nabożeństwie odbędzie się uroczyste zebranie członków Zrzeszenia Kupców Samodzielnych w sali będącej w remoncie Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej, podczas którego przemówienie wygłosi prezes Zrzeszenia p. mgr Goździk. Skromne ramy obchodu podyktowane są obecnymi warunkami i potrzebą skierowania wszelkich wysiłków na zagospodarowanie Ziemi Zachodnich.

Wypadek na polowaniu

BYDGOSZCZ (x). Na polowaniu w okolicach Strzelewa pow. bydgoskiego, na skutek rozerwania się lufy karabinu, sierż. KBW, Stefan Sieńczyk został ranny dość poważnie w rękę i głowę. Zawezwana karetka odwieziona ofiarę wypadku do szpitala garnizonowego w Bydgoszczy. Stan, mimo poważnego upływu krwi, nie budzi obaw.

Wciąż jeszcze wybuchy?

(ea) Mimo oficjalnego podania do wiadomości publicznej, że prace związane z wysadzeniem w powietrze dawnych niemieckich składów amunicyjnych na Osowej Górze zostały zakończone, wybuchy wciąż jeszcze nie ustają. W dniu wczorajszym detonacje dały się słyszeć nawet kilkakrotnie.

Z uwagi na okoliczność, że mieszkańcy naszego miasta nie orientują się w źródle i przyczynach powtarzających się wybuchów i z uwagi na fakt, że zgodnie z rozporządzeniem prezydenta miasta Bydgoszczy usunięto w dużej części paski zabezpieczające cenne szyby dla uspokojenia ludności, wskazane byłoby wydanie w tej sprawie oficjalnego wyjaśnienia.

